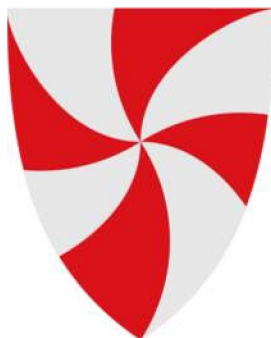

Vindafjord kommune

Skjold vassverk

**Søknad om tillatelse til økt uttak
av drikkevann fra Holmavatnet.**

Vindafjord kommune – Skjold vassverk

Søknad om tillatelse til økt uttak av drikkevann fra Holmavatnet

1.0 Innledning

1.1 Tiltakshaver og tiltakets navn

Tiltakshaver:
Vindafjord kommune
Kommunaltekniske tenester
5585 SANDEID

Kontaktperson: Tor Gunnar Skaar,
Tlf. 53 65 65 65

Tiltakets navn: Skjold vassverk.
Søknad om tillatelse til økt uttak av drikkevann fra Holmavatnet.

1.2 Begrunnelse for tiltaket

Vindafjord kommune v/Skjold vassverk henter i dag vannforsyningen fra Stemmetjørn i tillegg til noe tilførsel fra Trolltjørn (se fig. 2 og 3). I langvarige tørkeperioder blir det supplert med tapping fra Holmavatnet.

Ny hovedplan for vannforsyning, som ble utarbeidet i 2016, har vist at den tilgjengelige råvannskapasiteten til Skjold vassverk ikke vil være tilstrekkelig i forhold til framtidig forsyningsbehov.

For å sikre den framtidige vannforsyningen har Vindafjord kommune derfor kjøpt fallrettighetene som til nå har vært benyttet til kraftforsyning for Bjordal Kraft 2. Avtale om overtakelse av fallrettighet og tillatelse til fradeling av rettigheten er vedlagt søknaden (vedl. 3 og 4).

Som en konsekvens av dette vil Vindafjord kommune søke om økt vannuttak fra Holmavatnet tilsvarende den reguleringen som Bjordal Kraft 2 har tillatelse til i dag.

1.3 Geografisk plassering

Skjold vassverk ligger i Skjold i Vindafjord kommune. Se oversiktskart i fig. 1 og fig. 2.

Figur 1 Oversiktskart Haugesund - Skjold - Ølen

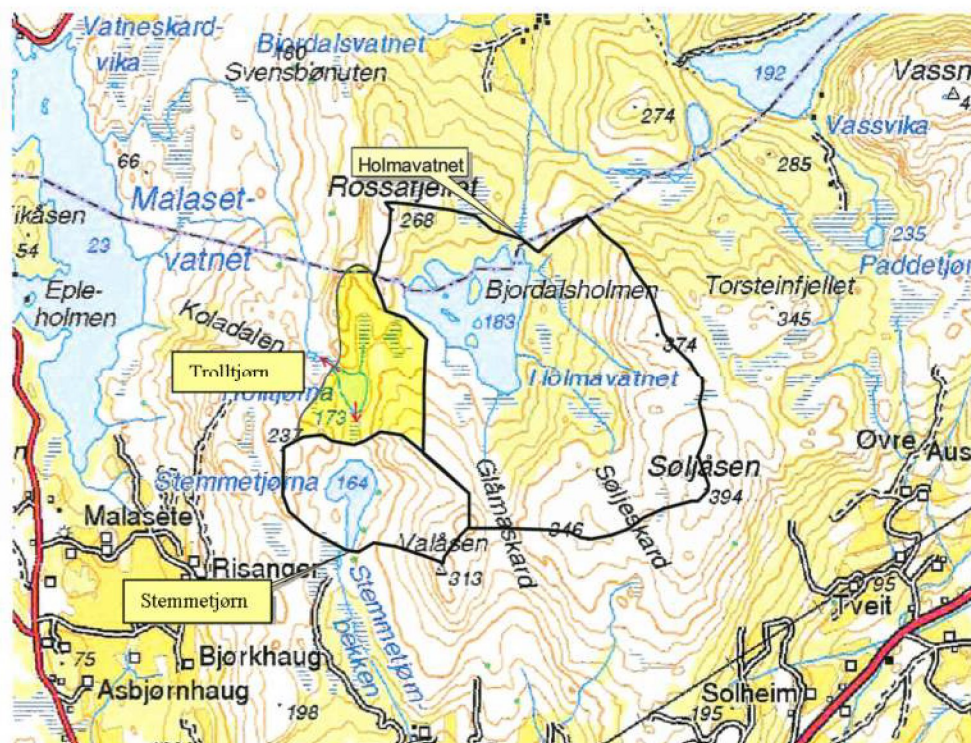

Figur 2 Oversiktskart Skjold

1.4 Dagens situasjon og eksist. inngrep

Skjold vassverk henter i dag vannforsyningen fra Stemmetjørn i tillegg til noe tilførsel fra Trolltjørn. I tillegg blir det i langvarige tørkeperioder tappet fra Holmavatnet.

Nedslagsfelt for vannkildene Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet er vist i fig. 3.

Figur 3 Nedslagsfelt for Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet

Vannuttak fra de tre nedslagsfeltene har de senere årene i grove trekk blitt drevet slik:

- Stemmetjørn er vannverkets hovedvannkilde.
- I langvarige tørrværsperioder har det blitt overført vann fra Holmavatnet. Det er lagt en Ø 280 mm PE overføringsledning som har utløp i eksist. bekkeløp like før Stemmetjørn.
- Det er opparbeidet en kanal et par titalls meter sørover fra Trolltjørn. Dette medfører at store deler av avløpet fra Trolltjørn går mot Stemmetjørn. Kanalen ble opparbeidet før Skjold vassverk ble overtatt av Vindafjord kommune.

Vindafjord kommune fikk i 2015 tillatelse til regulering og vannuttak fra Holmavatnet, Trolltjørn og Stemmetjørn (vedl. 5). Reguleringsgrensene i.h.t. denne tillatelsen er vist i tabell 1.

Magasin	Reguleringsgrenser		Reguleringshøyde m	Naturlig vannstand
	Øvre kote	Nedre kote		
Stemmetjørn	166,50	164,00	2,50	165,00
Holmavatnet	184,50	183,0	1,50	183,00

Tabell 1 Reguleringsgrenser i.h.t. konsesjon fra 2015

Vindafjord kommune disponerer i dag halvparten av reguleringshøyden for Holmavatnet, d.v.s. 75 cm.

Ellers inneholder tillatelsen følgende forutsetninger:

- Det skal slippes 15 l/s fra Holmavatnet hele året.
- Fast overløpsterskel for Trolltjørn mot Stemmetjørn skal være 20 cm høyere enn overløpsterskelen mot Malasetvatnet, henholdsvis kote 172,50 og 172,30.

Tillatelsen til den delen av reguleringshøyden for Holmavatnet som i dag disponeres av Bjordal Kraft er gitt på følgende vilkår:

- ✓ Middelvannføring ved inntaket: 150 l/s
- ✓ Maksimal driftsvannføring: 225 l/s
- ✓ Minste driftsvannføring: 50 l/s
- ✓ Minste vannføring ved utløp: 15 l/s

Nedslagsfeltene for Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet er avsatt til drikkevannsformål i kommuneplanen for Vindafjord kommune.

2.0 Beskrivelse av tiltaket

Det har blitt avdekket at den råvannskapasiteten som Skjold vassverk i dag har tilgjengelig ikke er tilstrekkelig for forventet framtidig vannforbruk.

Iflg. hovedplan for vannforsyning, som nylig er utarbeidet, vil Skjold vassverk i 2040 ha et råvannsbehov på ca 2300 m³/d eller ca 850.000 m³/år.

Dagens tillatelse til vannuttak fra Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet er basert på et uttak på ca 1850 m³/d eller ca 675.000 m³/år.

Med de tiltakene som ligger inne i denne søknaden, vil Skjold vassverk få en råvannskapasitet på ca 3450 m³/d eller ca 1,26 mill. m³/år. Beregnet brutto kapasitet er 55 l/s. Fratrullet minstevannføring på 15 l/s, blir dette en netto på 40 l/s eller ca 3450 m³/d. Dette betyr at Skjold vassverk vil få en robust vannkilde med rimelig god forsyningskapasitet i overskuelig framtid.

Vindafjord kommune ønsker å opprettholde dagens situasjon for Stemmetjørn og Trolltjørn.

D.v.s. fortsatt 2,5 m reguleringshøyde for Stemmetjørn og tilførsel fra Trolltjørn til Stemmetjørn når vannstanden i Trolltjørn stiger ca 20 cm høyere enn overløpsterskelen mot Malasetvatnet.

Også for Holmavatnet ønsker Vindafjord kommune å opprettholde dagens reguleringsnivåer, men med den forskjell at den delen som er blitt benyttet av Bjordal Kraft nå skal tas ut til drikkevannsformål.

Dette innebærer bl.a. at Vindafjord kommune vil ha et mer jevnt og aktivt vannuttak fra Holmavatnet sammenlignet med dagens situasjon der det kun blir tappet ved langvarige tørkeperioder.

Figur 5 Damområdet sett fra Holmavatnet

2.1.2 Overføringsledning fra Holmavatnet til Stemmetjørn

Det er lagt en Ø 280 mm overføringsledning fra Holmavatnet mot Stemmetjørn. Ledningstype er PE 100, SDR 17.

Ledningen har inntak i Holmavatnet på ca 10 m dyp. Videre ned til Trolltjørn er ledningen lagt i grøft, deretter som undervannsledning gjennom Trolltjørn og i grøft mellom Trolltjørn og Stemmetjørn. Før overføringen fra Holmavatnet slippes ut i Stemmetjørn, skal ledningen passere en kum med reguleringsventil (flottørventil e.l.). Denne skal sørge for at overføringen fra Holmavatnet stenges når det er overløp fra Stemmetjørn. Ventilen skal åpne igjen når vannstanden i Stemmetjørn synker til et visst nivå under overløpskanten.

Ved full åpning på reguleringsventilen, vil ledningen ha en kapasitet på i underkant av 100 l/s.

2.1.3 Inntaksledning i Stemmetjørn

Det er lagt 2 parallelle inntaksledninger i Stemmetjørn. Ledningene, som er i PE, har en lengde på ca 400 m. Ledningsdimensjoner er Ø 160 mm og Ø 225 mm.

Inntaksdybde: ca 9 m.

Det er foreløpig ikke planer om tiltak på inntaksledningene.

2.1.4 Dam ved Stemmetjørn

Dagens regulering av Stemmetjørn er 1 m senking og 1,5 m oppdemming. Denne reguleringen skal opprettholdes.

2.1.5 Ledning fra Stemmetjørn

Mellom Stemmetjørn og vannbehandlingsanlegget ligger det en Ø 225 mm PVC overføringsledning. Lengde ca 950. Det er ikke planer om tiltak på overføringsledningen.

2.2 Tiltak ved Stemmetjørn

Det skal ikke gjøres tiltak ved Stemmetjørn.

2.3 Tiltak ved Trolltjørn

Avrenningsforholdene ved Trolltjørn opprettholdes slik de er i dag.

D.v.s. at Trolltjørn har utløp både mot Malasetvatnet og mot Stemmetjørn.

Fast overløpsterskel for Trolltjørn mot Stemmetjørn skal være 20 cm høyere enn overløpsterskelen mot Malasetvatnet, henholdsvis kote 172,50 og 172,30.

Utløpet fra Trolltjørn blir uforandret i forhold til dagens situasjon.

2.4 Tiltak ved Holmavatnet

Holmavatnet fungerer i dag som suppleringskilde for Skjold vassverk ved at det tappes i langvarige tørkeperioder.

Planene som ligger til grunn for denne søknaden er å innlemme Holmavatnet i den ordinære vannforsyningen til Skjold vassverk. Dette gjøres ved at vannverket overtar Bjordal Kraft II sin andel av reguleringen av Holmavatnet. D.v.s. at Vindafjord kommune benytter hele reguleringshøyden, som er på 1,5 m, til vannuttak i stedet for de 75 cm som ligger inne i dagens tillatelse.

I avtalen med eierne av Bjordal kraft II ligger det likevel en begrensning som gjør at det ikke kan tappes fra Holmavatnet i perioder med overløp fra Stemmetjørn.

2.5 Oppsummering av planlagte tiltak

Denne søknaden omfatter ingen tekniske tiltak i forhold til dambygging og regulering utover det som ligger inne i dagens tillatelse. Søknaden gjelder overtakelse av Bjordal Kraft II sin andel av reguleringen av Holmavatnet. D.v.s. at Vindafjord kommune ønsker å benytte hele reguleringshøyden, som er på 1,5 m, til vannuttak i stedet for de 75 cm som ligger inne i dagens tillatelse. En vil da innlemme Holmavatnet i den ordinære vannforsyningen til Skjold vassverk i stedet for dagens praksis der det bare blir tappet fra Holmavatnet i langvarige tørkeperioder.

Med de tiltakene som ligger inne i søknaden, vil Skjold vassverk få en råvannskapasitet på ca 3450 m³/d eller ca 1,26 mill. m³/år. Dette betyr at Skjold vassverk vil få en robust vannkilde med rimelig god forsyningskapasitet i overskuelig framtid.

Vanntilførselen skal hentes fra Stemmetjørn + deler av avrenningen fra nedslagsfeltet til Trolltjørn.

I tillegg skal det overføres vann fra Holmavatnet til Stemmetjørn. Overføringen fra Holmavatnet skal skje via Ø 280 mm PE-ledning som påmonteres reguleringsventil før utløp i Stemmetjørn.

Reguleringsventilen skal sørge for at det ikke overføres vann i perioder med overløp fra Stemmetjørn.

Reguleringshøyder for Stemmetjørn og Holmavatnet beholdes slik de er i dag, d.v.s.:

	H.R.V.	L.R.V.
Stemmetjørn	+ 166,5	+ 164,0
Holmavatnet	+ 184,5	+ 183,0

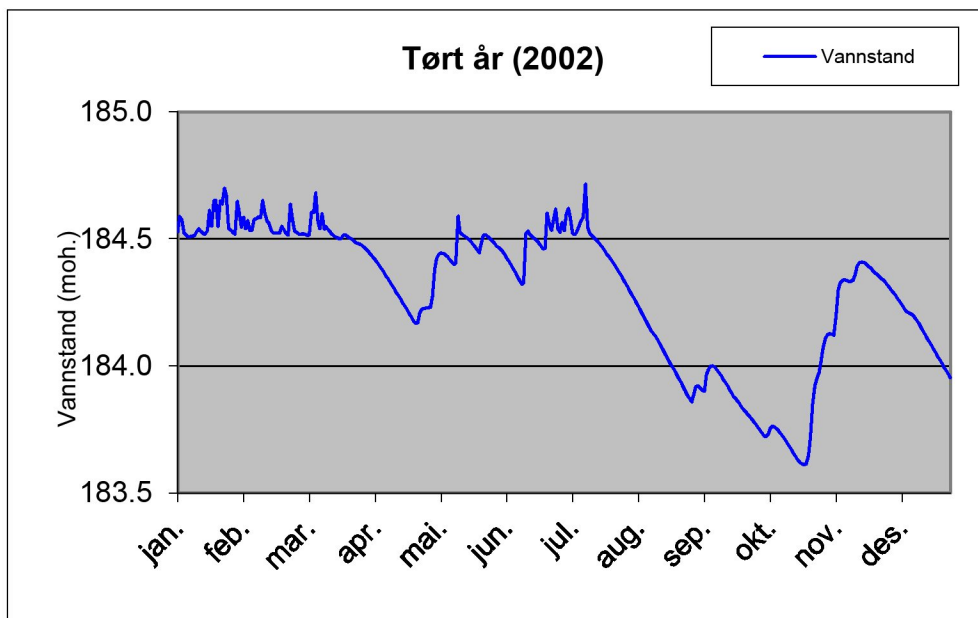
Avrenningsforholdene ved Trolltjørn opprettholdes slik de er i dag.

D.v.s. at deler av avløpet fra Trolltjørn fortsatt vil gå mot Stemmetjørn.

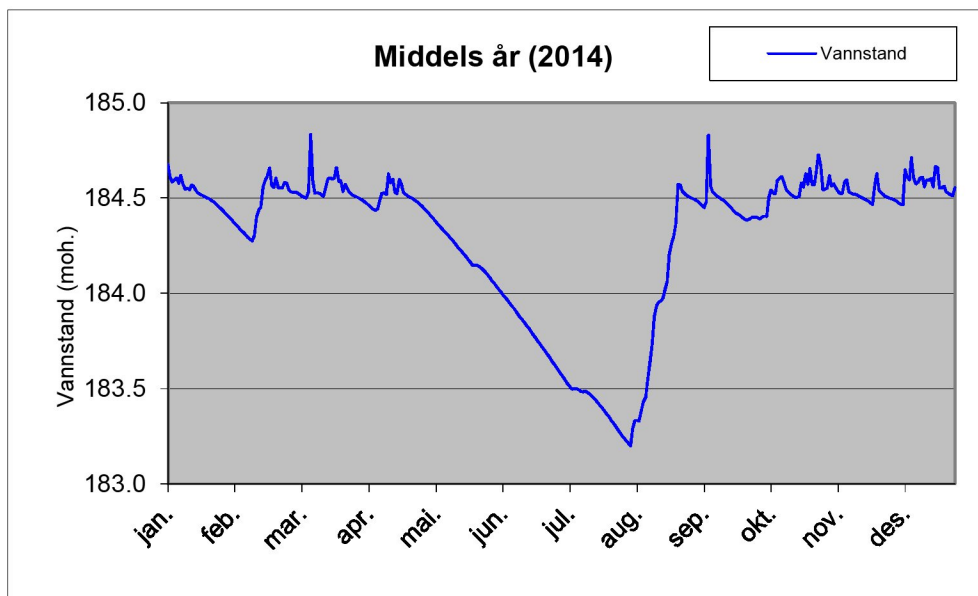
Det er utarbeidet en hydrologisk rapport som tar for seg konsekvensene av det planlagte vannuttaket til Skjold vassverk.

Beregningene er basert på et totalt uttak fra Stemmetjørn og Holmavatnet på 1,26 mill. m³/år (3450 m³/d).

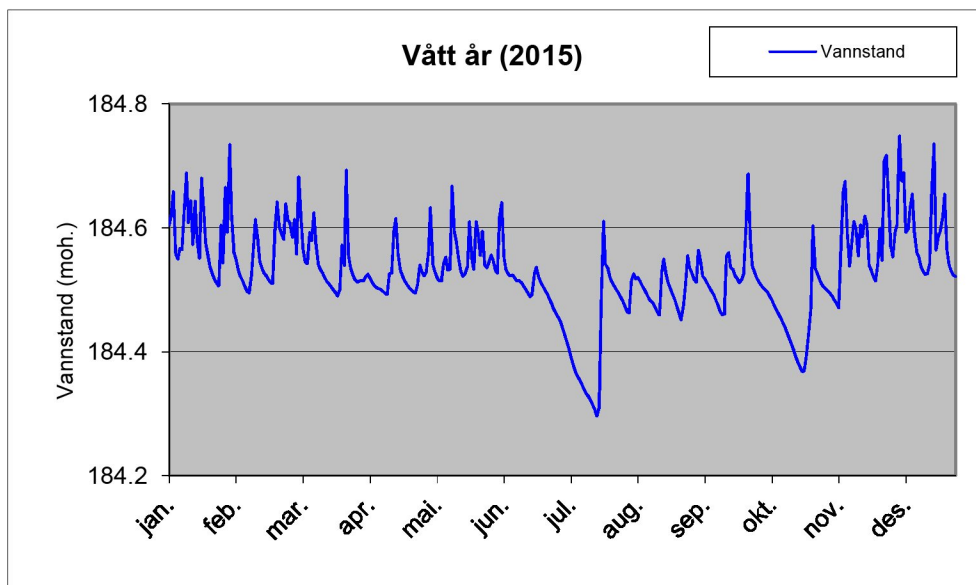
Beregnet vannstandsvariasjon over året for Holmavatnet i et tørt, middels og et vått år er vist i fig. 6 - 8.

Figur 6 Vannstand Holmavatnet i et tørt år

Figur 7 Vannstand Holmavatnet i et middels år

Figur 8 Vannstand Holmavatnet i et vått år

Beregningene er basert på en minstevannføring i bekken ut fra Holmavatnet på 15 l/s. Det er ikke lagt opp til minstevannføring i bekken ut fra Stemmetjørn.

2.6 Fordeler og ulemper ved tiltaket

Forsyningssituasjonen ved Skjold vassverk har tidligere vært kritisk i forbindelse med langvarige tørkeperioder. Dette ble bedret ved at Skjold vassverk i 2015 fikk tillatelse til økt regulering av Stemmetjørn og tillatelse til overføring fra Holmavatnet i langvarige tørkeperioder. Nylig utarbeidet hovedplan for vannforsyning har avdekket at den råvannskapasiteten som Skjold vassverk i dag har tilgjengelig ikke er tilstrekkelig for forventet framtidig vannforbruk. Det omsøkte tiltaket er derfor helt nødvendig for å sikre den framtidige vannforsyningen til Skjold vassverk.

Det omsøkte tiltaket vil ikke medføre endringer i reguleringsnivåer i forhold til dagens tillatelse, og tiltakets ulemper i forhold til allmennheten og private grunneiere vil derved være minimale.

2.7 Arealbruk og eiendomsforhold

Det aktuelle området blir i dag benyttet til vanlig friluftsliv som turgåing etc.

Det er tidligere avholdt informasjonsmøte med de private grunneierne som blir berørt av tiltaket, og det vil bli lagt opp til å få i stand frivillige avtaler med hver enkelt grunneier. Alternativt vil en måtte gå inn i en skjønnsprosess.

3.0 Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

Virkninger i forhold til brukerinteresser for berørte vann og vassdrag utover vanlig friluftsliv er minimale som følge av at det ikke søkes om endrede reguleringsnivåer i forhold til dagens tillatelse.

3.1 Konsekvenser for bekken ut fra Trolltjørn

Bekken ut fra Trolltjørn går til Malasetvatnet, som blir benyttet som vannkilde for Trovåg Laks. Tiltakene i denne søknaden vil ikke føre til endringer i avløpet til denne bekken i forhold til dagens tillatelse.

Trolltjørn har utløp både mot Malasetvatnet og mot Stemmetjørn. De to utløpene ligger på følgende nivåer:

- Utløp mot Malasetvatnet: + 172,2
- Utløp mot Stemmetjørn: + 172,5

Ved evt. tørkeperioder som gir vannstand ned mot disse nivåene, vil altså utløpet mot Stemmetjørn miste vannføringen først.

3.2 Konsekvenser for bekken ut fra Holmavatnet

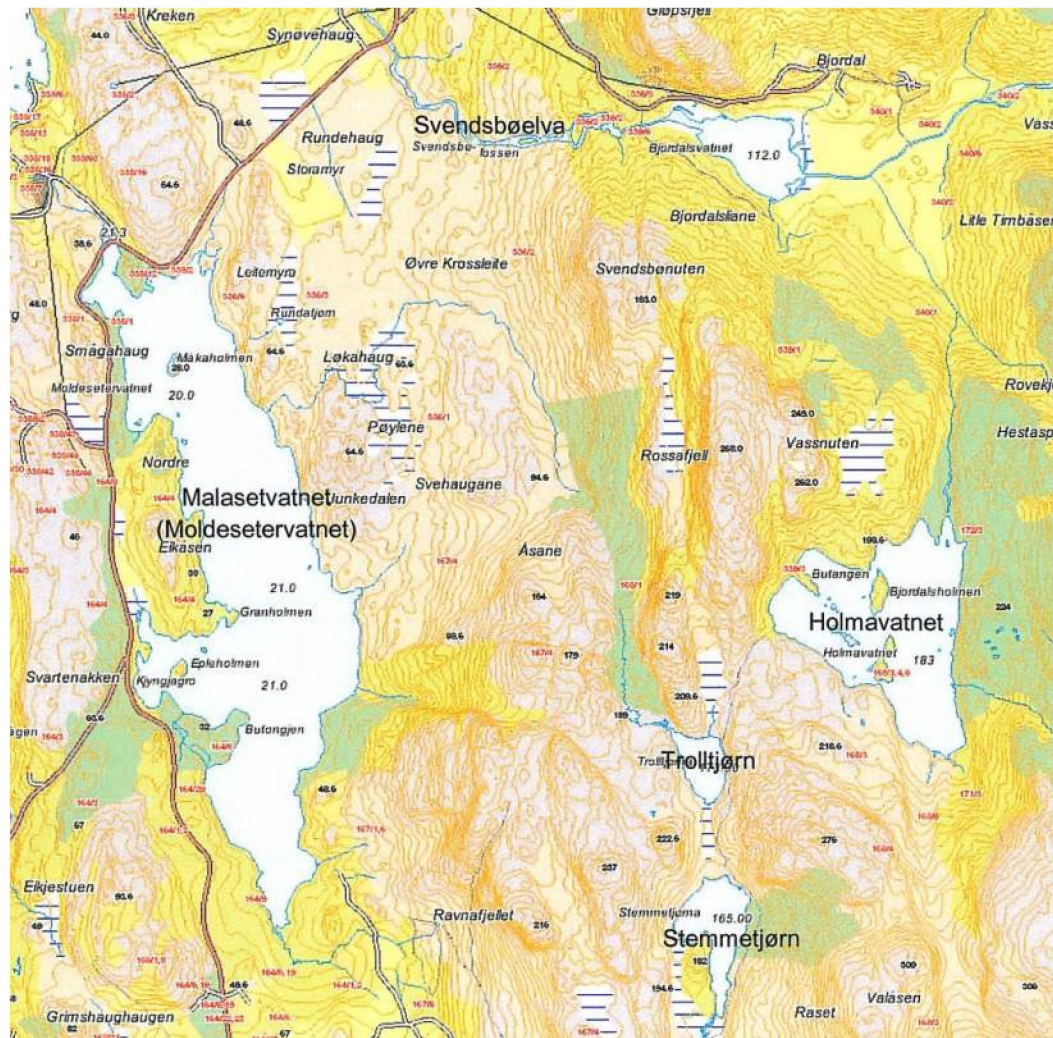
Selv om vi ikke har eksakte tall for hvor mye som tidligere har blitt tatt ut til kraftproduksjon ved Bjordal Kraft, er det klart at dette er en god del større enn det samla vannuttaket fra Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet som ligger inne i denne søknaden. Det betyr at bekken ut fra Holmavatnet på det jevne vil få større vannføring enn ved dagens situasjon.

Når det gjelder minstevannføringen ut fra Holmavatnet, så vil den bli opprettholdt med de samme 15 l/s som ligger i konsesjonsfritaket til "Bjordal Kraft II".

"Trovåg Laks" har konsesjon på overføring fra Svendsbøelva til Malasetvatnet (se fig. 9).

Tillatelsen omfatter overføring av inntil 330 l/s når vannføringen på uttaksstedet er større enn 660 l/s.

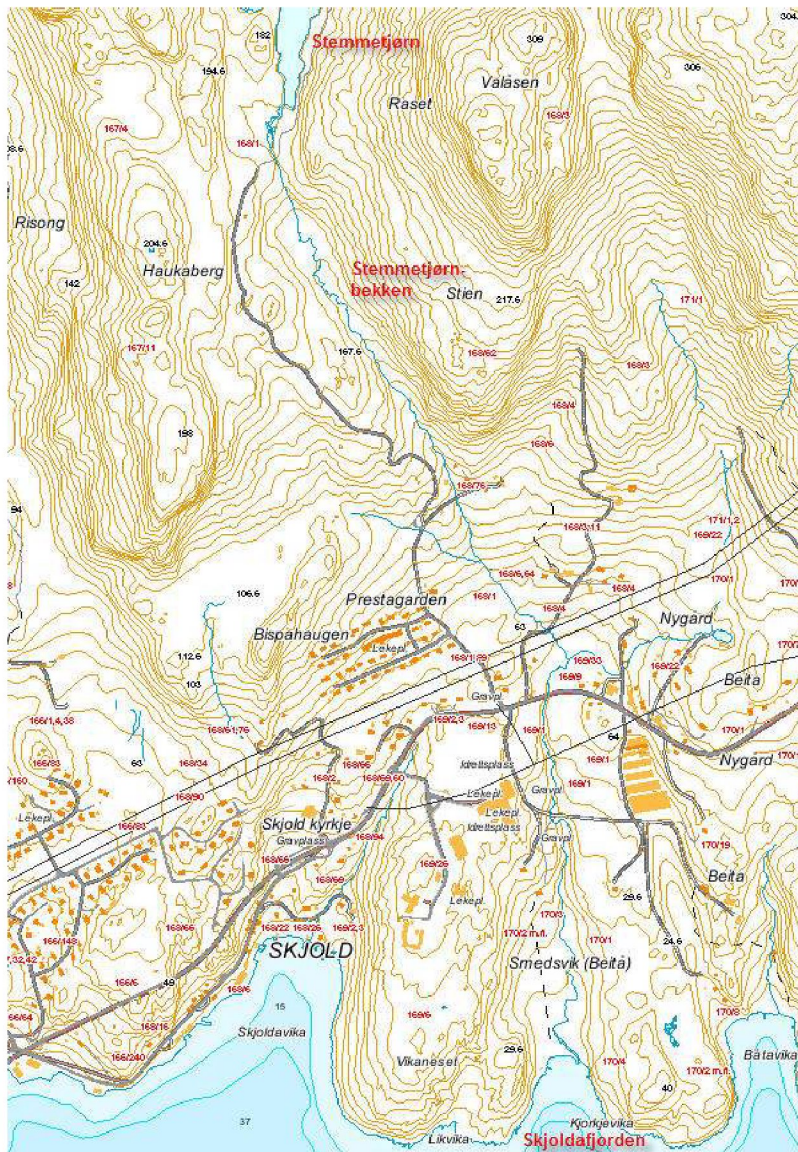
Planlagt økt framtidig vannuttak fra Holmavatnet til Skjold vassverk vil medføre redusert tilsig til Svendsbøelva. Uttaket til Skjold vassverk vil imidlertid være så pass lite i forhold til det totale tilsiget til Svendsbøelva, at dette ikke har noen praktisk betydning for Trovåg Laks. Trovåg Laks har i mail datert 06.10.17 bekreftet at de ikke har noen innvendinger til vannuttaket til Skjold vassverk (vedl. 7).

Figur 9 Oversiktskart Holmavatnet - Svendsbøelva - Malasetvatnet

3.3 Konsekvenser for bekken ut fra Stemmetjørn

Det omsøkte tiltaket vil ikke ha noen negative konsekvenser for bekken ut fra Stemmetjørn.

Figur 10 Oversiktskart Stemmetjørnbekken

3.4 Konsekvenser for landskapet

Det omsøkte tiltaket vil ikke innebære noen endret regulering i forhold til dagens tillatelse, og vil derfor heller ikke ha noen konsekvenser for landskapet rundt Stemmetjørn, Trolltjørn eller Holmavatnet.

3.5 Kulturminner

Der er ingen kjente kulturminner som blir berørt av tiltaket.

3.6 Landbruk

Der er ingen landbruksinteresser som blir berørt av tiltaket.

4.0 Avbøtende tiltak

Tillatelsen som ble gitt i 2015 innbefattet reguleringsendring for Stemmetjørn og Holmavatnet. En oppstilling av avbøtende tiltak for ulemper som følge av reguleringsendringene er omtalt nedenfor.

4.1 Turveg ved Stemmetjørn

Mindre deler av turvegen som langs Stemmetjørn ble neddemt som følge av økt oppdemming. Vindafjord kommune har hevet turvegen på de aktuelle strekningene.

4.2 Ynglelokalitet for Storlom på øy i Holmavatnet

For å sikre ynglelokaliteten for Storlom i Holmavatnet ble det foreslått å holde "*stabil vannstand i hekkeperioden, og gjennom hele reirperioden fra april-mai til 1. juli*".

Vindafjord kommune vil så langt mulig forsøke å oppfylle dette punktet.

I søknadsprosessen ble det den gang fra NVE tipset om muligheten for å lage kunstige øyer som avbøtende tiltak for å sikre trygge hekkeplasser. Dette vil bli fulgt opp og vil bli vurdert i samråd med biologisk sakkyndige.

4.3 Negativ virkning på aurebestanden i Holmavatnet p.g.a. økt oppdemming

Vedr. aurebestanden i Holmavatnet ble det bemerkt at avsperring av utløpet fra Holmavatnet kan få stor negativ virkning på aurebestanden i vatnet.

Som avbøtende tiltak ble det foreslått å etablere "*en renne med naturlig substrat og lav helning ved dammen og ned i elven*". Det ble videre sagt at det "*sannsynligvis vil være tilstrekkelig at det er vannføring i denne rennen ved overløp på dammen*".

Dette vil bli gjennomført av Vindafjord kommune.

Utformingen vil bli gjort i samråd med biologisk sakkyndige.

Haugesund 27. februar 2018

Odd Ivar Pedersen

- Vedlegg:
- Vedl. 1. Oversiktskart M=1:50.000
 - Vedl. 2. Hydrologisk grunnlag Skjold vassverk
 - Vedl. 3. Avtale om overtakelse av fallrettighet
 - Vedl. 4. Tillatelse til fradeling av fallrettighet
 - Vedl. 5. Tillatelse til regulering av Holmavatnet og økt regulering av Stemmetjørn (2015)
 - Vedl. 6. Vedtak klassifisering av dam Holmavatn (2015)
 - Vedl. 7. Uttalelse fra Trovåg Laks

Vedl. 1
Oversiktskart M=1:50.000

Vindafjord kommune - Skjold vassverk

Søknad om tillatelse til økt uttak av drikkevann
fra Holmavatnet

Oversiktskart M = 1:50.000

OIP 28.11.17

Vedl. 2

Hydrologisk grunnlag Skjold vassverk

VINDAFJORD KOMMUNE

HYDROLOGISK GRUNNLAG SKJOLD VASSVERK

RAPPORT

VINDAFJORD KOMMUNE

HYDROLOGISK GRUNNLAG SKJOLD VASSVERK

RAPPORT

OPPDRAGSNR.

A039122

DOKUMENTNR.

VERSJON

1.0

UTGIVELSESDATO

14.02.2018

BESKRIVELSE

UTARBEIDET

Gunnar Berg

KONTROLLERT

Odd Ivar Pedersen

GODKJENT

Odd Ivar Pedersen

INNHold

1	Innledning	7
2	Beskrivelse av nedbørfelter og tiltak	8
3	Hydrologiske beregninger	10
3.1	Tilslig	10
3.2	Magasinberegninger	12
3.3	Magasinberegninger i Holmavatn	12
3.4	Magasinberegninger i Stemmetjørn	16
4	Sammendrag	19

1 Innledning

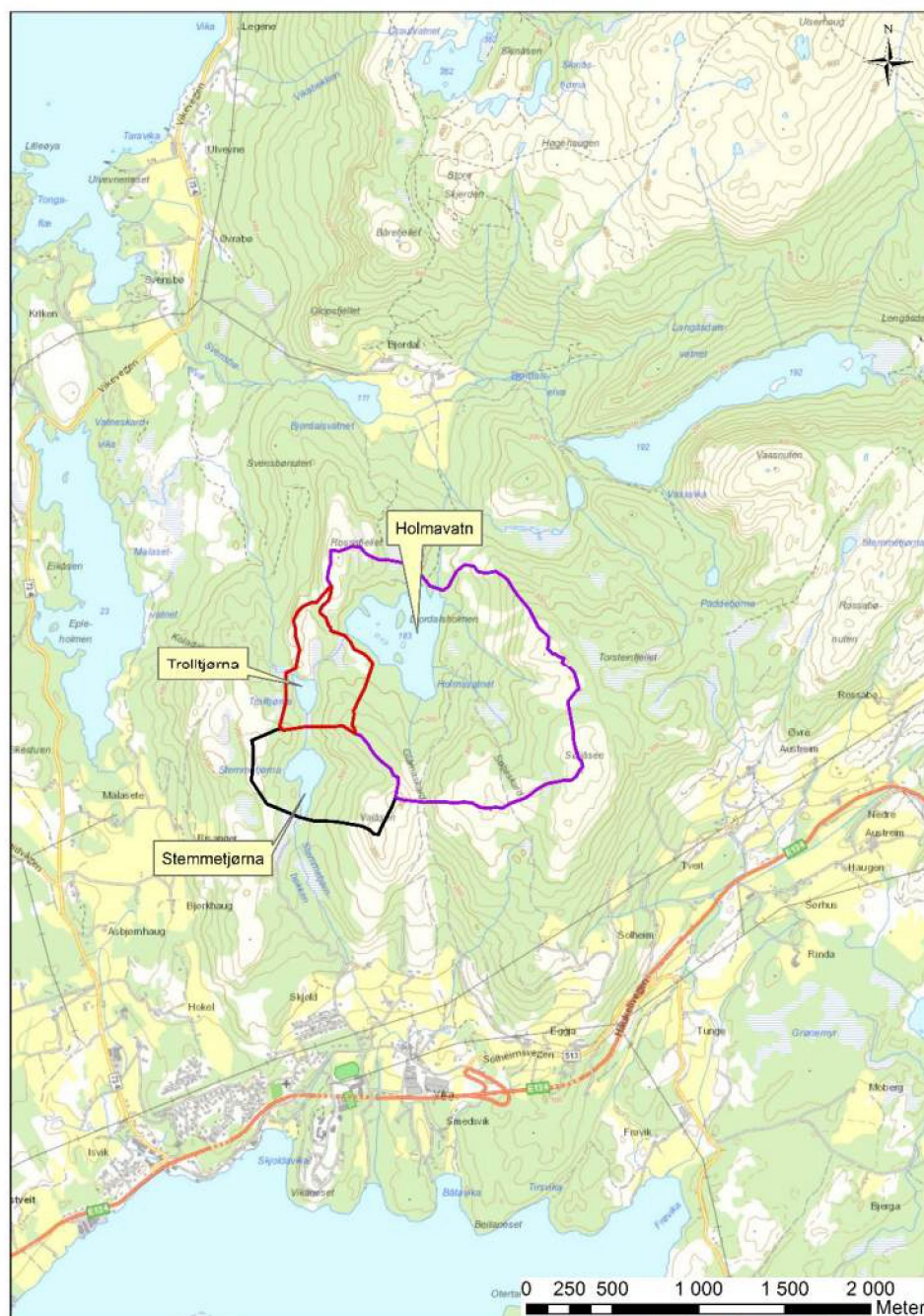
I forbindelse med søknad om økt råvannsuttak til Skjold vassverk er det utarbeidet et hydrologisk grunnlag for de nye foreslåtte tiltakene.

Ny hovedplan for vannforsyning har vist at den tilgjengelige råvannskapasiteten til Skjold vassverk ikke er tilstrekkelig til fremtidig forsyningsbehov. Dagens uttak er på ca. 1850 m³/døgn. I hovedplan for vannforsyning er det estimert et råvannsbehov på ca. 2300 m³/døgn i 2040. Med de tiltak som ligger i ny søknad om vannforsyning gir dette en råvannskapasitet på ca. 3450 m³/døgn.

2 Beskrivelse av nedbørfelter og tiltak

En oversikt over berørte nedbørfelter for vannuttak til Skjold vassverk er vist i Figur 1. Dagens drift av vannforsyningen til Skjold vassverk er hovedsakelig tilførsel av vann fra lokalfeltet til Stemmetjørn og antatt halvparten av lokalfeltet til Trolltjørn. Ved høy vannstand i Trolltjørn vil det vann gå i overløp mot Stemmetjørn. I langvarige tørkeperioder tappes også vann fra Holmavatn.

For å øke råvannsuttaget til Skjold vassverk søkes det derfor om å øke uttak av vann fra Holmavatn. Det er ikke planlagt ytterligere endringer i Stemmetjørn og Trolltjørn.

Figur 1. Berørte nedbørfelter for Skjold vassverk.

Felter	Areal km ²	Qn l/s*km ²	Innsjøareal km ²
Stemmetjørna	0.39	63.4	0.047
Trolltjørna	0.26	64.7	0.020
Holmavatn	1.57	69.8	0.209
Gramstaddalen	1.08	42.85	xx

Tabell 1. Feltparametre for lokalfelter og sammenligningsstasjon.

Forutsetninger	m ³ /døgn	l/s	m ³ /s	mill. m ³ /år
Uttak i dag til Skjold vassverk	1850	21.4	0.021	0.68
Fremtidig uttak til Skjold vassverk	3450	39.9	0.040	1.26
Minstevannføring Holmavatn	1296	15.0	0.015	0.47
Beregnet tapping fra Holmavatn	2246	26.0	0.026	0.82

Tabell 2. Benyttete forutsetninger for hydrologiske beregninger.

3 Hydrologiske beregninger

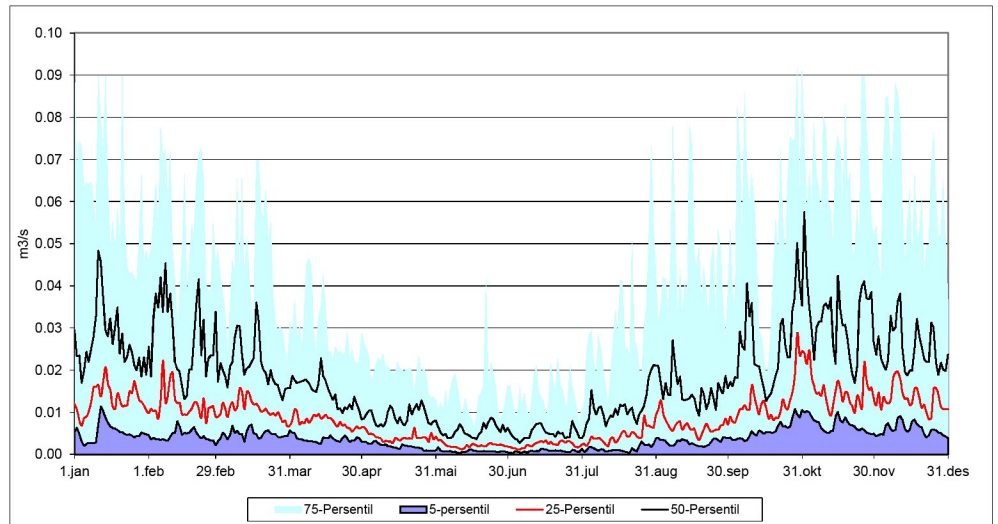
3.1 Tilsig

Det er tidligere utarbeidet en hydrologisk rapport for Skjold vassverk av NVE i 2007. Det er i denne rapporten benyttet samme beregningsmetodikk men med andre forutsetninger. Det statistiske grunnlaget er i dag også bedre på grunn av flere år med data i tilsigsserien. Det er valgt å benytte samme vannføringsserie fra 29.7 Gramstaddalen for utarbeidelse av tilsigsserien. Det er benyttet måleperioden 1992-2016. Manglende data for Gramstaddalen er utfylt ved hjelp av regresjon mot vannføringsstasjon 26.64 Rekedalselv.

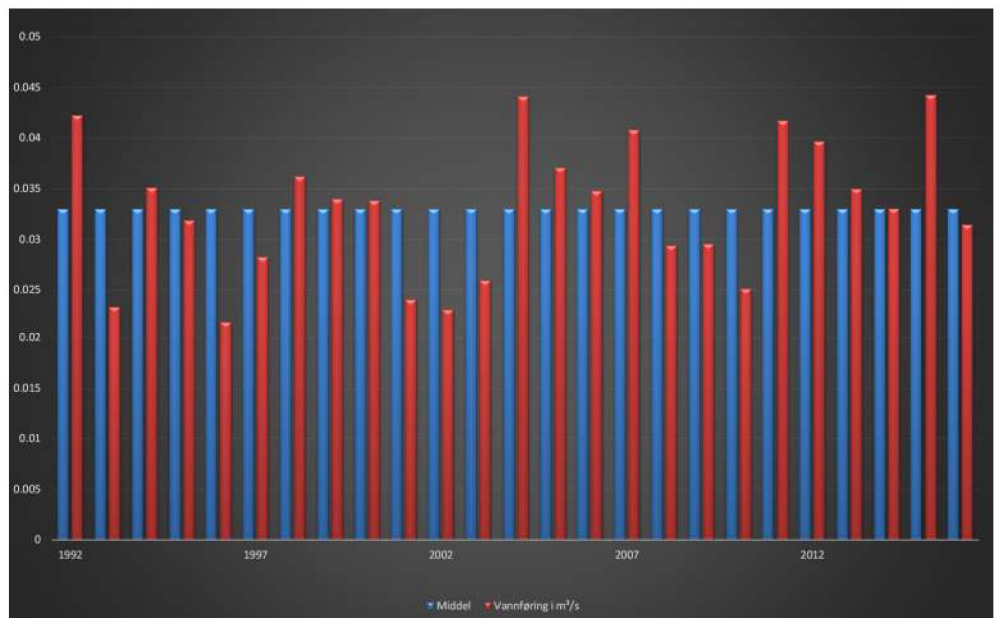
Tilsigsserier er skalert med hensyn på areal og normalavrenning. Verdier for normalavrenning i området er vurdert til å gi et brukbart estimat for de berørte felter til Skjold vassverk. Verdier fra avrenningskartet har imidlertid en betydelig usikkerhet som må tas i betraktning.

Flerårsstatistikk fra utarbeidet tilsigsserie for Stemmetjørn inkludert halvparten av feltet til Trolltjørn (totalt areal på ca. 0,52 km²) er vist i Figur 2. Årsmiddelavrenning og månedsmidler er vist i Figur 3 og Figur 4. Det kan forventes en stor variasjon i årsmidler fra år til år (0,0215 m³/s - 0,0443 m³/s). Årlig middelvannføring er på 0,033 m³/s.

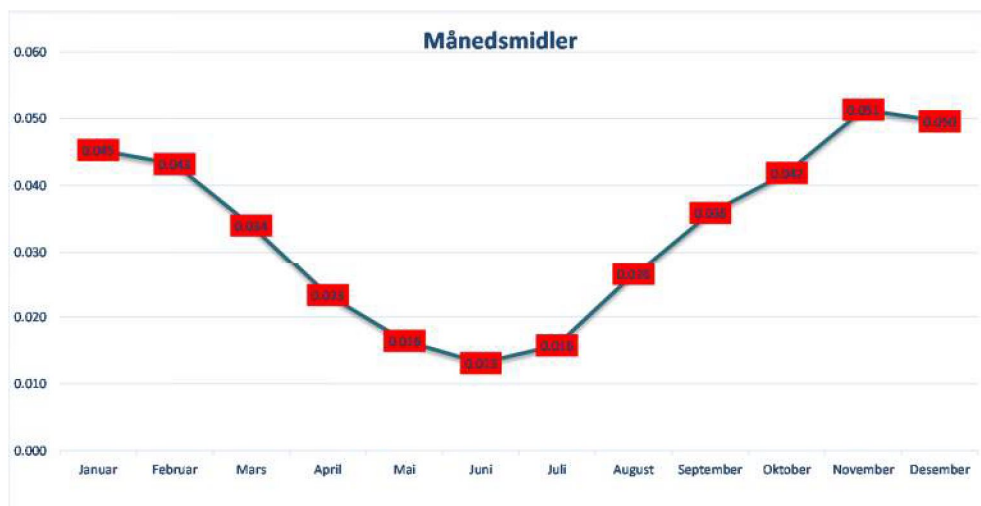
Feltparametre for benyttet sammenligningstasjon og de ulike delfelter til Skjold vassverk er vist i Tabell 1. De benyttede forutsetninger for beregningen er vist i Tabell 2. Det er forutsatt konstant uttak av vann gjennom hele perioden. Planlagt ny overføringsledning fra Holmavatn til Stemmetjørn har en antatt maksimal kapasitet på 100 l/s. Ved å benytte en konstant overføring på 26 l/s gir dette overskudd av vann til Stemmetjørn i hele perioden men med et år (1997) med underskudd av vann i Holmavatn.

Figur 2. Flerårsstatistikk for tilsig til Stemmetjørn inkludert halve feltet til Trolltjørn.

Figur 3. Årsmidler for tilsig til Stemmetjørn inkludert halve feltet til Trolltjørn.

Figur 4. Månedsmidler for tilsig til Stemmetjørn inkludert halve feltet til Trolltjørn.

3.2 Magasinberegninger

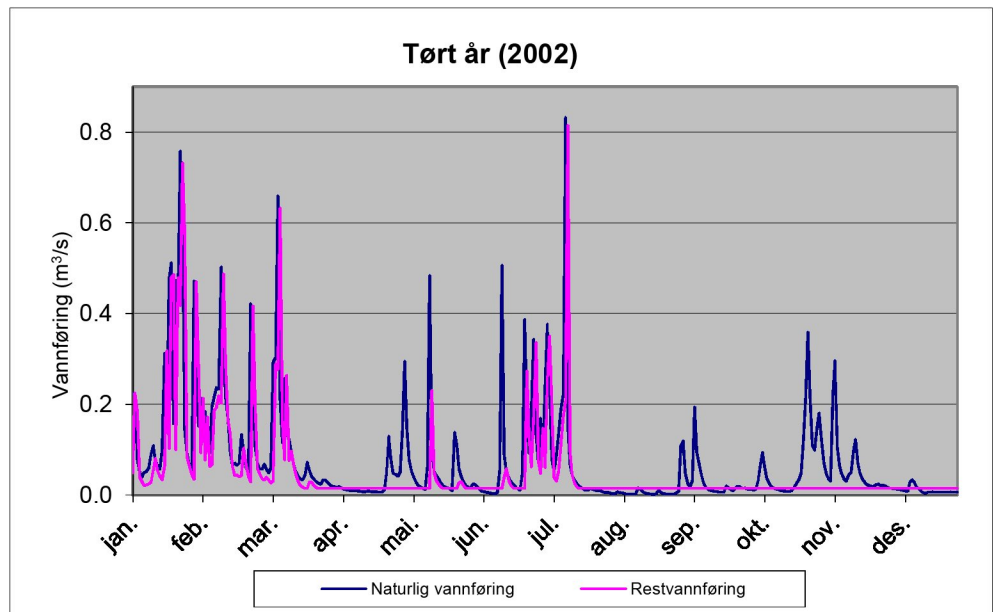
Det er beregnet effekter av magasinering, overføringer og uttak av vann fra Stemmetjørn og Holmavatn. Magasinvolum er ukjent og det er estimert et volum basert på reguleringshøyde*innsjøareal. Basert på årsmiddelavrenning er det valgt representative år for et tørt år (2002), middel år (2014) og et vått år (2015).

3.3 Magasinberegninger i Holmavatn

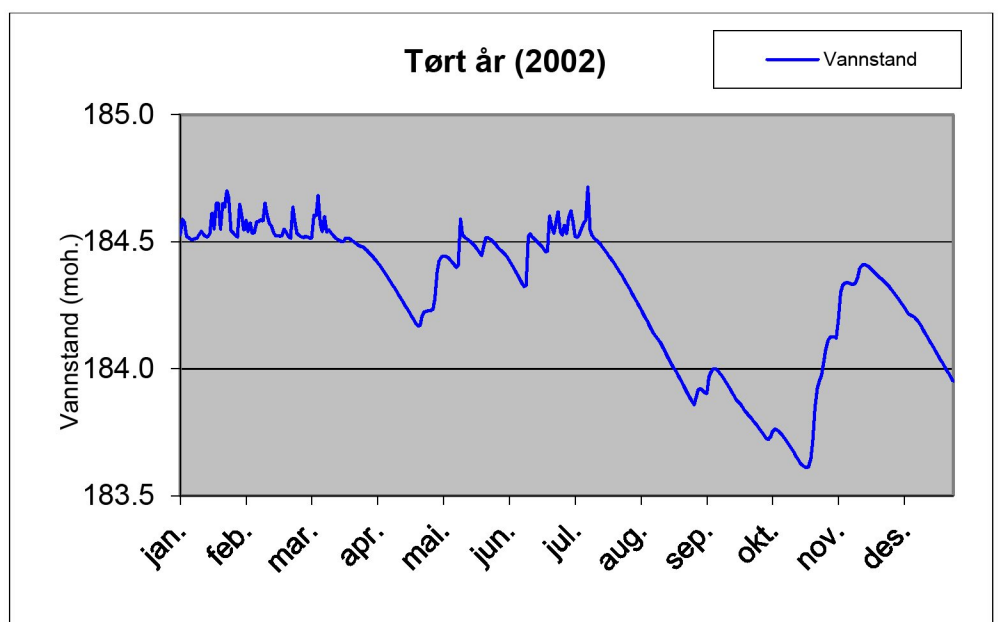
Benyttet reguleringshøyde i Holmavatn er på 1,5 meter, hvor HRV ligger på kote 184,5 moh og LRV ligger på kote 183 moh. Data for overløp/vannføringskurve er ukjent og dette betyr at vannstander og vannføringer ved overløp er svært usikre. Overføringen fra Holmavatn og ned til Stemmetjørn har en antatt maksimal kapasitet på ca. 100 l/s. Det er benyttet et konstant uttak av vann på 26 l/s fra Holmavatn til Stemmetjørn da dette er den nødvendige tilførsel til Stemmetjørn for å unngå underskudd i vannbalansen. Det er i tillegg benyttet et uttak av vann på 15 l/s som lavvannføring.

Med den beregnede overføringen av vann på 26 l/s til Stemmetjørn så fører dette til et underskudd av vann i Holmavatn i 1997 på 13478 m³.

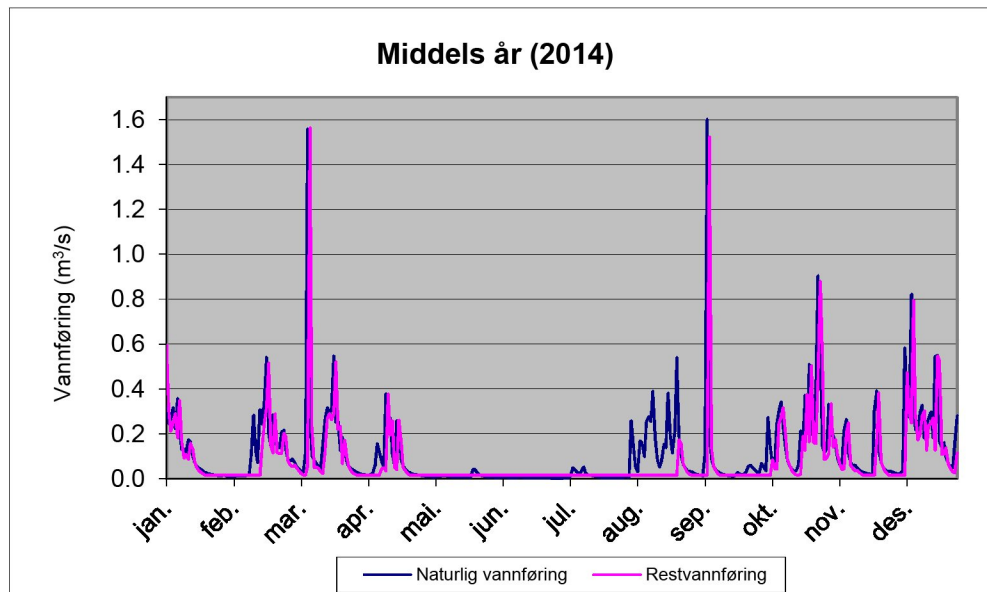
Dette underskuddet ville vært unngått med en mer hensiktsmessig manøvrering enn den konstante overføringen på 26 l/s som ligger inne i beregningene.

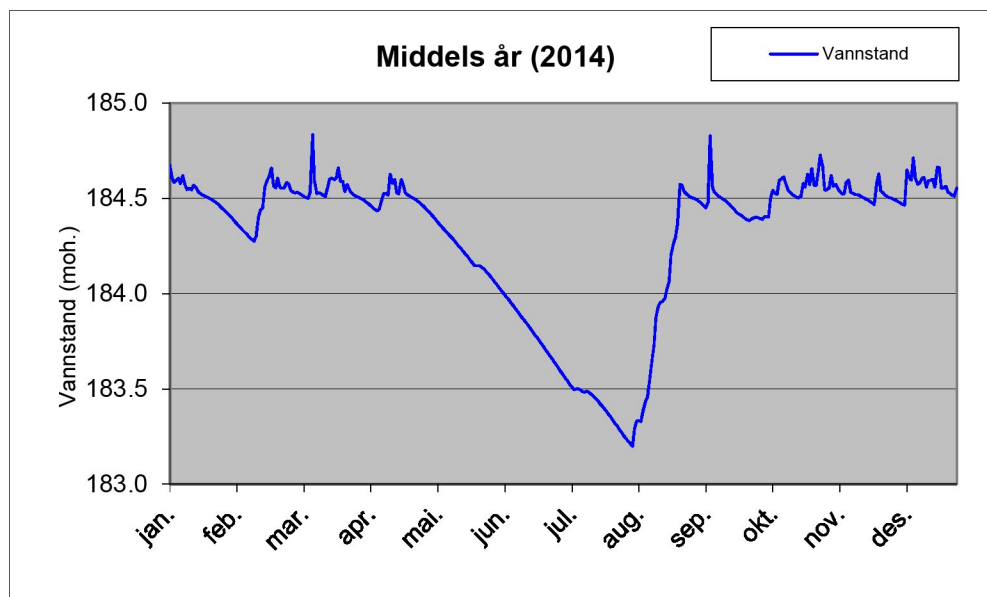
Figur 5. Naturlig tilsig og restvannføring ut av Holmavatn i et tørt år.

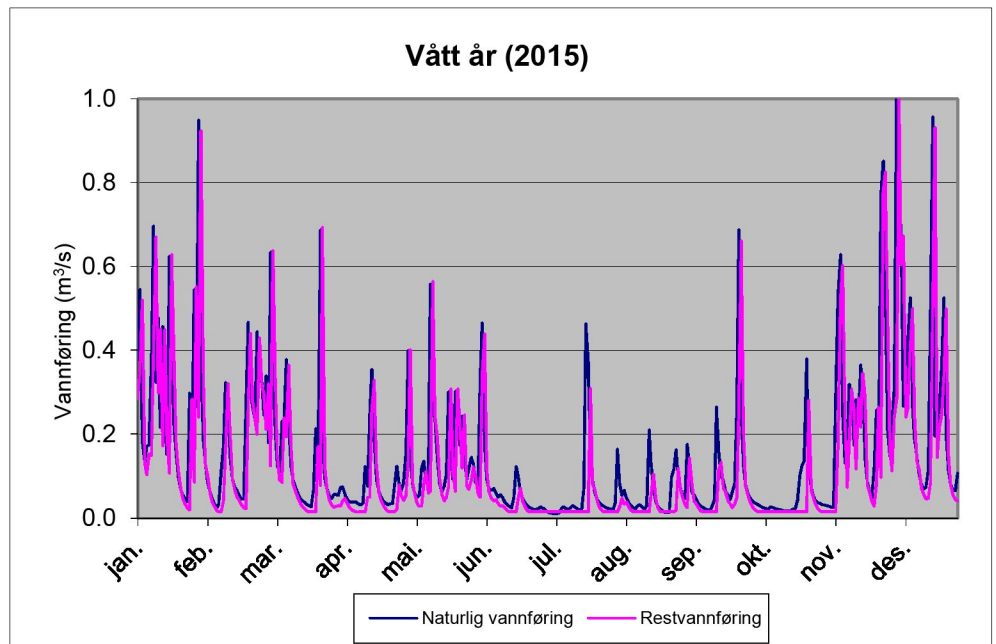
Figur 6. Vannstandsvariasjoner i Holmavatn i et tørt år.

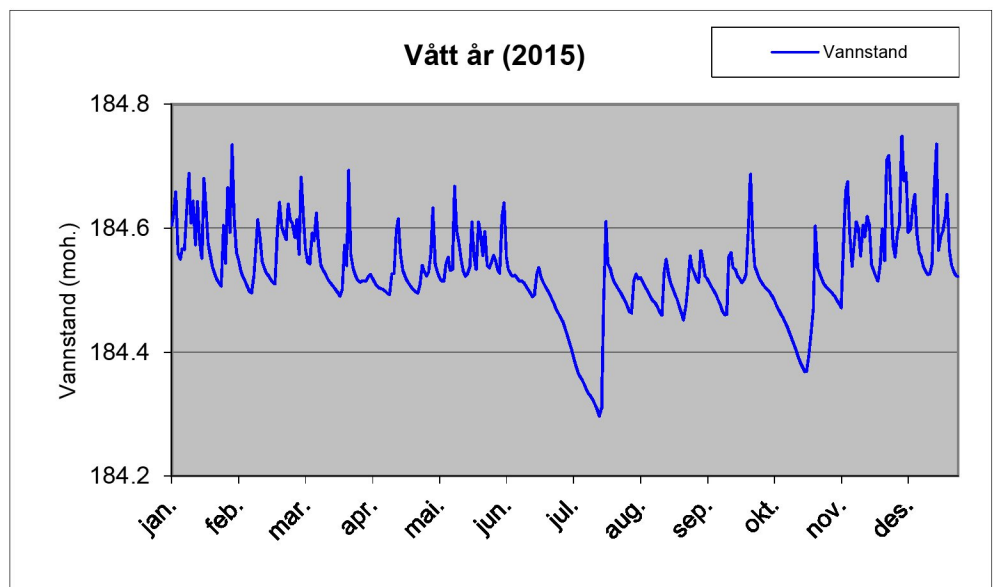
Figur 7. Naturlig tilsig og restvannføring ut av Holmavatn i et middels år.

Figur 8. Vannstandsvariasjoner i Holmavatn i et middels år.

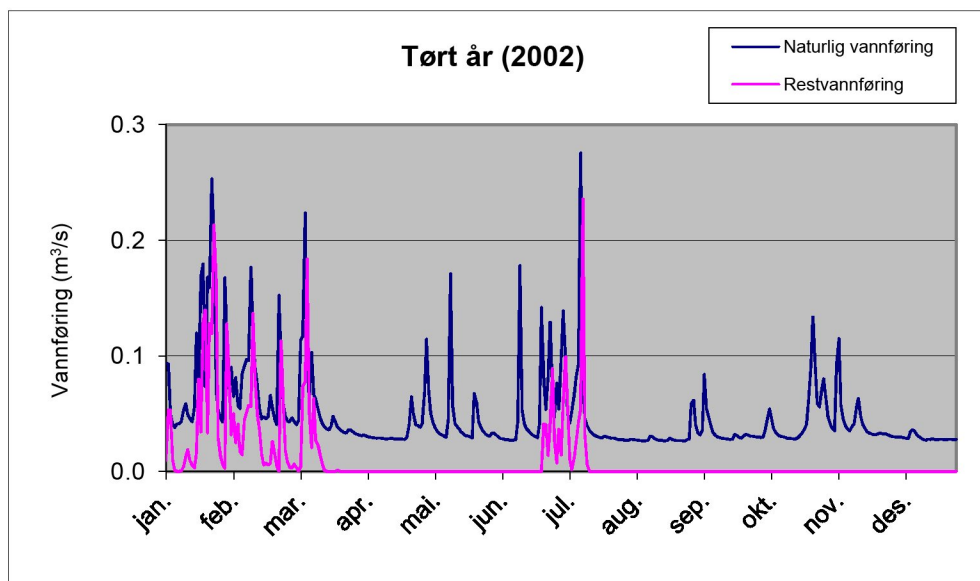
Figur 9. Naturlig tilsig og restvannføring ut av Holmavatn i et vått år.

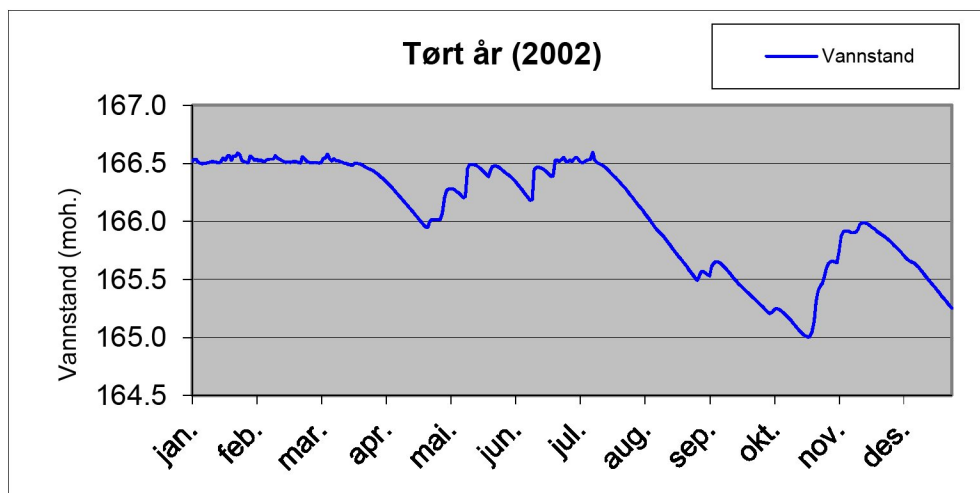
Figur 10. Vannstandsvariasjoner i Holmavatn i et vått år.

3.4 Magasinberegninger i Stemmetjørn

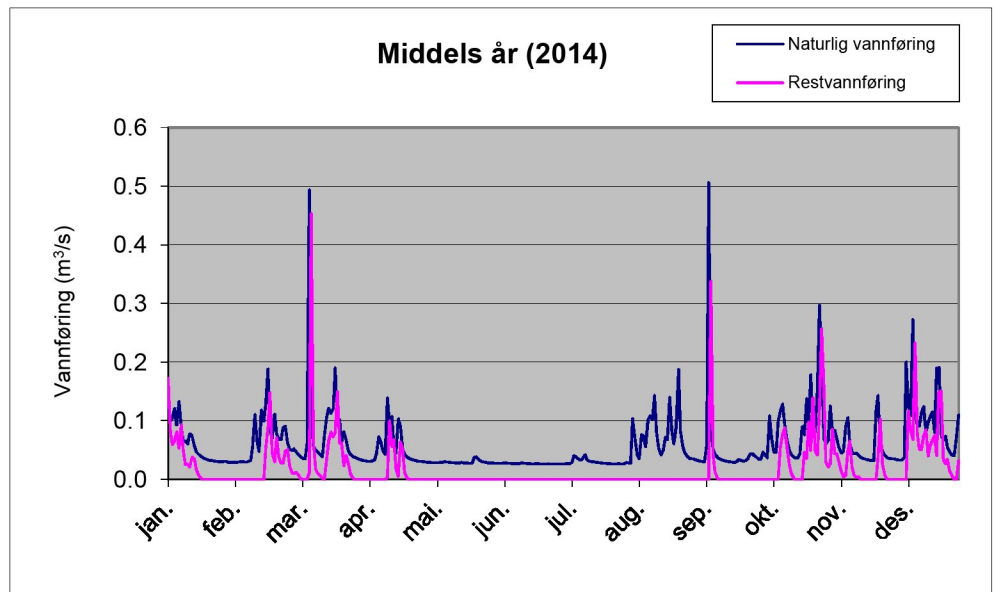
Benyttet reguleringshøyde i Stemmetjørn er på 2,5 meter, hvor HRV ligger på kote 166,5 moh og LRV ligger på kote 164 moh. Data for overløp/vannføringskurve er ukjent og dette betyr at vannstander og vannføringer ved overløp er svært usikre. Overføringen fra Holmavatn og ned til Stemmetjørn har en antatt maksimal kapasitet på ca. 100 l/s. Det er benyttet en konstant overføring av vann på 26 l/s fra Holmavatn til Stemmetjørn, da dette er den nødvendige tilførsel til Stemmetjørn for å unngå underskudd i vannbalansen. Det er ikke benyttet lavvannføring ut av Stemmetjørn.

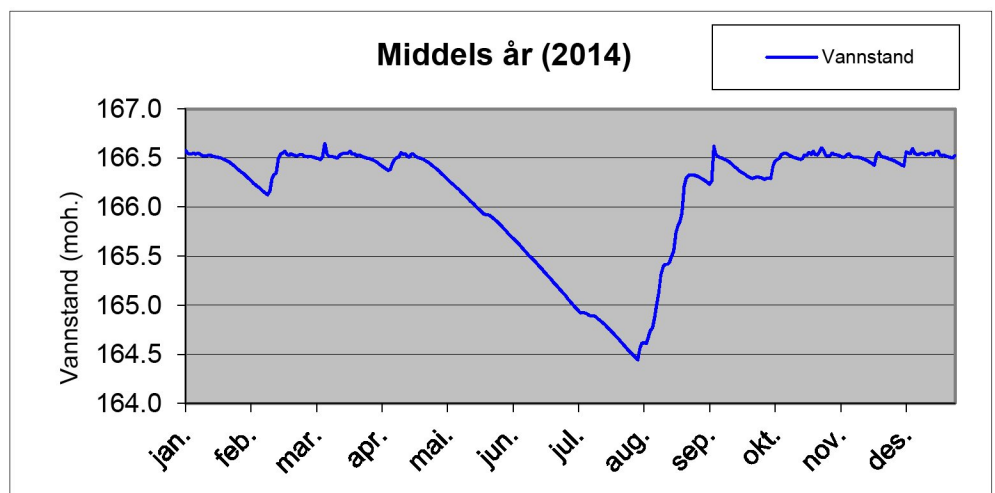
Figur 11. Naturlig tilsig og restvannføring ut av Stemmetjørn i et tørt år.

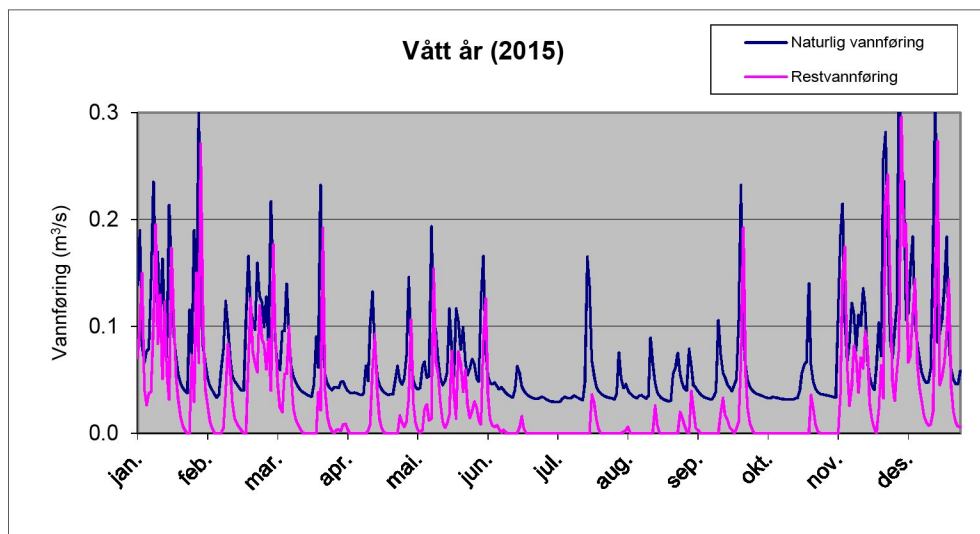
Figur 12. Vannstandsvariasjoner i Stemmetjørn i et tørt år.

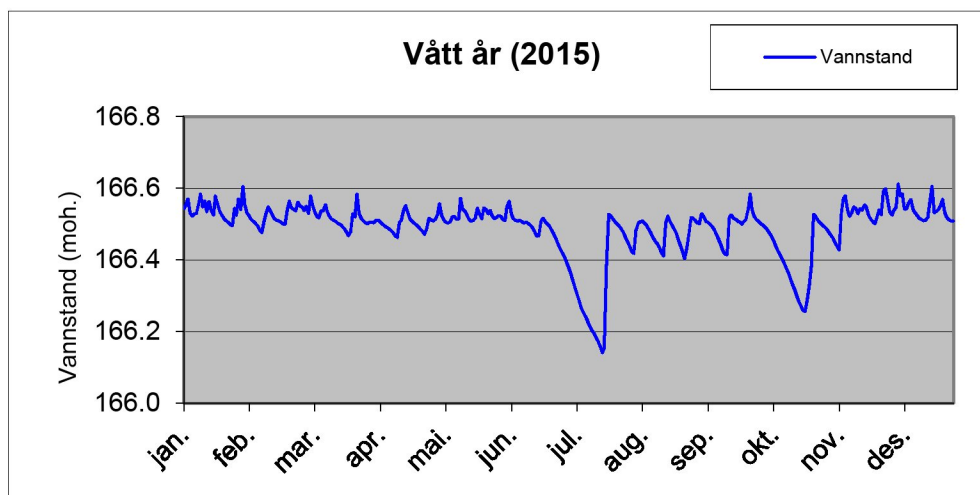
Figur 13. Naturlig tilsig og restvannføring ut av Stemmetjørn i et middels år.

Figur 14. Vannstandsvariasjoner i Stemmetjørn i et middels år.

Figur 15. Naturlig tilsig og restvannføring ut av Stemmetjørn i et vått år.

Figur 16. Vannstandsvariasjoner i Stemmetjørn i et vått år.

4 Sammendrag

Med de forutsetninger som er benyttet viser beregningene at det er nok tilgjengelig vann i nedbørfeltene og magasinene (med unntak av Holmavatn i 1997) til å kunne ha et råvannsuttak på 3450 m³/døgn. Beregningene er basert på en vannføringsserie med antatt representative forhold og sammen med en skalering på normalavrenning utgjør dette en betydelig usikkerhet i både mengde og fordeling av vann gjennom året. Usikkerhet rundt nedbørfeltenes avgrensing utgjør også en viss usikkerhet.

På grunn av manglende magasinkurver og vannføringskurver for magasinene så må beregningene anses som grove. Spesielt vannstander og vannføringer over HRV er svært unøyaktige. Dette betyr også at den beregnede restvannføringen er usikker.

Det er ikke vurdert effekter av redusert restvannføring ut av Stemmetjørn og Holmavatn.

Vedl. 3

Avtale om overtakelse av fallrettighet

VINDAFJORD KOMMUNE

Avtale om fallrett frå Holmavatn

Mellom eigar av g.nr. 340 b.nr. 1 og 2 og g.nr. 339 b.nr. 1, Jens Dominicus Nagell Bjordal (JDNB), org. nr 985035652 og Vindafjord Kommune (VK), org. nr 988893226 er det inngått følgjande avtale om kjøp av fallretten som nå nyttast av Bjordal Kraft 2 frå Holmavatn.

Bakgrunn for avtalen er kommunen sin "Hovudplan for vassforsyning 2016 -2020 " Jf pkt 6.2.1 Skjold vassverk.

1. I kjøpet av fallretten inngår og overtaking av utførte installasjonar, som eksisterande dam, rett til å taka ut masser til vidare damutbygging, vegrett til Holmavatn frå Bjordalsida (gjeld kun for arbeid og tilsyn med dam og vassverket med tilhøyrande installasjonar) , areal til oppdemming av vatn til kote 184.5 samt klausulering av Bjordals del av nedslagsfelt for vatnet.
2. For ovannemnte rettigheter betales ein sum på kr. 3,0 mill.
3. Avtalen vert gjort på følgjande vilkår:
 - VK har ansvar for minstevassføringa gjennom dam (15 l/s)
 - VK kan ikkje selja eller leiga fallretten vidare til tredjeperson.
 - Bjordal Gard (340/1 og 2, 339/1) har rett til å nytta Holmavatn som eiga drikkevassskjelde vederlagsfritt.
 - Overløpet frå Holmavatn skal fortsatt renna ned til Bjordal og kan vederlagsfritt nyttast av Bjordal Gard. Drikkevassvatnet som blir nytta frå Holmavatnet må innrettast slik at ikkje vatnet går til tap, d.v.s at overføring til Stemmetjørn ikkje skjer i perioder med overløp frå dammen ved Stemmetjørn. Ein styringsenheit (t.d. ein flottør) må leggjast inn i Stemmetjørna slik at vassstraumen frå Holmavatn stoppar når nivået når ein fastsett kotehøgde.
 - Fiskeretten som i dag fylgjer Bjordal Gard skal vera som i dag.
 - Dersom VK i framtida vedtar å ikkje nytta Holmavatn som drikkevassskjelde eller reservevassskjelde har Bjordal Gard rett til å kjøpa tilbake fallretten.

Avtalen kan tinglysast på g.nr. 340 b.nr. 1 og 2 samt g.nr. 339 b.nr. 1

Avtalen vart inngått med atterhald om godkjenning i offentlege organ.

Ølen / Bjordal den 26/5 2016

Jens Dominicus Nagell Bjordal
Grunneigar

Ole Johan Vierdal
Ordførar

Vedl. 4

Tillatelse til fradeling av fallrettighet

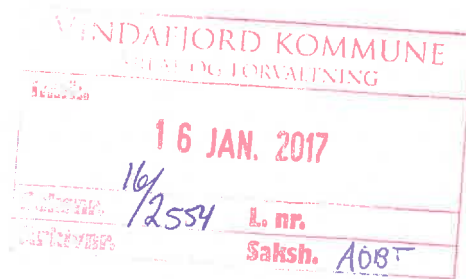

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.: 16/16948

Vår dato: 10.01.2017
Vår ref.: 2016/13106
Arkivnr.: 422.5

Vindafjord kommune
Rådhusplassen 1
5580 ØLEN

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Vedtak - søknad om frådelling av fallrettar frå gnr. /bnr. 340/1 og 2 i Vindafjord kommune

Fylkesmannen sitt vedtak:

Fylkesmannen gir løyve til frådelling av fallrettar som omsøkt (jf. vilkår i kjøpsavtalen) frå gnr. /bnr. 340/1 og 2 i Vindafjord kommune.

Bakgrunn

Vi viser til kommunen si oversending datert 09.11.16 av søknad om deling av fallrettar.

Vindafjord kommune er part i saka som kjøpar. Saka må derfor behandlast av Fylkesmannen som første instans. Landbruksdirektoratet er klageinstans.

Kommunen og grunneigar har inngått avtale om kjøp av fallrett frå gnr. /bnr. 340/1 og 2. Den aktuelle fallretten blir i dag nytta av Bjordal Kraft 2 som blir drive av eigaren av den aktuelle garden og hans bror. Fallretten har ikkje blitt delt ifrå gardsbruket tidlegare. Den omsøkte delinga inneber derfor at fallretten mister si tilknytning til garden på dei vilkår som er tatt inn i kjøpsavtalen. Bjordal kraft 2 sin bruk av fallretten inneber oppdemning av Holmavatnet. Kommunen sitt føremål med innløyseing av fallretten er å få rett til styring av vassforbruket i Holmavatn. Det vil mellom anna innebære at ytterlegare oppdemning blir mindre tidkritisk.

Rettslege utgangspunkt

I jordlova § 12, 1. ledd står det at; «*Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet.*» I føresegna står det vidare at; «*Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.*», jf. jordlovens § 12, 3. ledd.

Utgangspunktet i jordlova er at arealressursane skal bli halde samla. Det skal oppretthaldast eit grunnlag for landbruk som er samfunnsgagnlig på lang sikt, og som kan legge til rette for driftsmessig gode løysingar. Vi viser her til jordlova § 1, 3. ledd der det står at; «*Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige*

generasjonar sine behov.»

Fylkesmannen si vurdering

Kommunen ønsker å sikre seg styring over ei viktig drikkevasskjelde. Det er derfor relevante samfunnsinteresser som ligg til grunn for kommunen sitt ønske om kjøp av fallretten. Desse samfunnsinteressene er også vist i kommuneplanen der Holmavatnet er vist med omsynssone for nedslagsfelt drikkevatn.

Det er i utgangspunktet negativt at garden mister ressursar ved deling av fallretten. Eigedomen har samstundes eit forholdsvis betydeleg ressursgrunnlag. Omsynet til garden er også noko vektlagt i kjøpsavtalen, mellom anna med vilkår om at overløpet frå Holmavatn skal renne ned til Bjordal og at det vederlagsfritt kan nyttast av Bjordal gard.

Fylkesmannen har etter ei samla vurdering, med særleg vekt på dei aktuelle samfunnsinteressene kommunen har ved bruk av Holmavatnet, komme til at delingsløyve kan gis som omsøkt.

Vi vurderer at det er samfunnsmessig positivt at kommunen har kontroll over drikkevasskjelda og at omsynet til vern av arealressursane er tilstrekkeleg ivareteke. Det er elles ikkje noko i saka som gir grunnlag for å meine at delinga vil føre til ei dårlegare driftsmessig løysing eller at delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket.

Med helsing

Geir Skadberg
landbruksdirektør

Trond Olav Fiskå
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Saksbehandlar: Trond Olav Fiskå
Saksbehandlar telefon: 51 56 88 69
E-post: fmrotof@fylkesmannen.no

Vedl. 5

Tillatelse til regulering av Holmavatnet
og økt regulering av Stemmetjørn (2015)

Vassdragskonsesjon

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000

gis tillatelse til

regulering og vannuttak fra Holmavatnet, overføring av vann fra Trolltjørn og økt regulering av Stemmetjørn

Meddelt: Vindafjord kommune, org.nr.: 988893226

Dato: 31.08.2015

Varighet: Ubegrenset

Ref: 200709861-25

Kommune: Vindafjord

Fylke: Rogaland

Vassdrag: Svendsbøelva, Trovågbekken og Stemmetjørnbecken

Vassdragnr.: 041.21 og 039.2

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 4.10.2010 og til vedlagt KI-notat nr. 21/2015

Vindafjord kommune

konsesjon til regulering og vannuttak fra Holmavatnet, overføring av vann fra Trolltjørn og økt regulering av Stemmetjørn til alminnelig vannforsyning til Skjold vannverk på følgende vilkår:

1. Reguleringsgrenser og vannslipping

Magasin	Reguleringsgrenser		Reguleringshøyde m	Naturlig vannstand
	Øvre kote	Nedre kote		
Stemmetjørn	166,50	164,00	2,50	165,00
Holmavatnet	184,50	183,0	1,50	183,00

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner. Høydene refererer seg til SKs høydesystem (NN 1954).

Det skal slippes 15 l/s fra Holmavatnet hele året. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring og vannstanden i Holmavatnet er på laveste tillatte nivå, skal hele tilsiget slippes forbi.

Vannuttak fra Holmavatnet til drikkevann og kraftproduksjon skal måles. Av de nederste 75 centimeter av reguleringen, kan Bjordal II kraftverk kun produsere på tilsvarende mengde vann som kommunen samme år har tatt ut fra Holmavatnet når vannstanden er over 183,75 moh. Vannforbruket og vannstand skal måles og registreres og dokumenteres overfor NVE på forlangende.

2. Bortfall av konsesjon

Konsesjonen bortfaller hvis ikke arbeidet er satt i gang senest tre år etter at den ble gitt, jf. vannressursloven § 27. Det samme gjelder hvis arbeidet deretter blir innstilt i mer enn to år. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kan forlenge fristen én gang med inntil tre nye år.

3. Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift m.v.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og driften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

4. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

5. Naturforvaltning

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i de berørte vassdragene er slik at de stedegne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdragene opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og ev. regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av utbyggingen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

6. Automatisk fredete kulturminner

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

7. Ferdsel m.v.

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignende. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

8. Terskler m.v.

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

9. Hydrologiske observasjoner, kart m.v.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Statens kartverk med opplysning om hvordan målingene er utført.

10. Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser og hvordan riktig slipp kan kontrolleres. Skiltene utforming og plassering skal være i tråd med NVEs gjeldende veileder.

Ved alle reguleringsmagasin skal det settes opplysningsskilt på steder som er lett synlig for allmennheten. Skiltene skal inneholde opplysninger om fastsatte reguleringsgrenser og om hvordan vannstanden i magasinet kan kontrolleres. Skiltene utforming og plassering skal være i tråd med NVEs gjeldende veileder.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av regulerings- og overførings- må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

11. Etterundersøkelser

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelsesrapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem

12. Luftovermetning

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

13. Varslingsplikt

Konsesjonæren plikter å varsle NVE om navne- og/eller adresseendringer. Ved eventuell overdragelse av anlegget skal NVE godkjenne overdragelsen i forkant

14. Kontroll med overholdelsen av vilkårene

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Bakgrunn for vedtak

Vannuttak og regulering av Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet til Skjold vannverk

Vindafjord kommune i Rogaland

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Vindafjord kommune
Referanse	200709861-25
Dato	31.08.2015
Notatnummer	KI-notat 21/2015
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Kristin Haugen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	12
NVEs vurdering	20
NVEs konklusjon	24
Forholdet til annet lovverk	25
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	25
Øvrige forhold	27
Kart	28

Sammendrag

Skjold vassverk har installert nytt renseutstyr. For å oppnå økt tilgang på vann til Skjold vassverk er det ønskelig med organisert tapping av Holmavatnet. Det er planlagt å etablere en dam ved utløpet av vatnet og øke reguleringen med 75 cm ut over den eksisterende konsesjonsfrie reguleringen på 75 cm til Bjordal II kraftverk. Det er lagt rør fra Holmavatnet ned mot Stemmetjørn. Det er også søkt om å øke reguleringshøyden i Stemmetjørn med 50 cm. I tillegg ønsker Vindafjord kommune å opprettholde kanalen fra Trolltjørn mot Stemmetjørn.

Fylkesmannen i Rogaland mener at det ikke bør gis tillatelse til ytterligere oppdemming av Holmavatnet av hensyn til at Storlom bruker de små holmene i vannet til hekking. Fylkesmannen mener også at tiltak i utløpsbekken fra Holmavatnet vil gå ut over reproduksjonen til ørretbestanden i vannet med mindre det gjøres tiltak som sikrer opp- og utvandringsmulighetene for ørret. Dette vil også ivareta ålens vandring opp i vannet. **Rogaland fylkeskommune** uttaler at det er potensial for funn av kulturminner i området, og minner om undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9.

Mattilsynet gjør NVE oppmerksom på at Bjordal Kurs & Fritid DA også benytter Holmavatnet som vannkilde. **Bremnes Seashore AS** eier Trovåg Laks AS. De opplyser at det ikke er aktuelt å godta en reduksjon i tilgjengelig vannmengde verken fra Malasetvatnet eller Svendsbølva der de i dag har tillatelse til regulering og vannuttak. De krever også at avrenningsforholdene fra Trolltjørn blir tilbakeført til opprinnelig situasjon. De påpeker at reduksjon i mengde tilgjengelig vann i Svendsbølva for overføring til Malasetvatnet bør beregnes. **Andor Nagell Bjordal** mener at røret inn i Holmavatnet kan virke som en hevert og er derfor redd for at Skjold vannverk kan tappe ned Holmavatnet så mye at det ikke er mulig å opprettholde minstevannføringskravet det konsesjonsfrie Bjordal II kraftverk må overholde. **Leif Eikeland** er grunneier i området og opplyser at det blir solgt fiskekort for Holmavatn, Stemmetjørn og Trolltjørn og ber om at redusert produksjon av fisk som følge av reguleringen og tiltak i utløpsbekken erstattes. Han forteller også at en oppdemming av Stemmetjørn vil ødelegge turstien rundt vannet og gjøre det vanskeligere å hente ved i området. Han opplyser også at det foreligger planer om å utnytte fallet mellom Stemmetjørn og Skjold vannverk i et kraftverk. Han er positiv til kommunens vannuttak. **Olav Skjold** opplyser at flere av de omsøkte tiltakene er iverksatt. Han etterlyser at tiltakene blir avklart mht. de private interessene i området. Han ber om at reguleringen av Holmavatnet blir sett på under ett og blir prioritert opp mot formålene. Han mener også at overføringen av vann fra Trolltjørn må kunne reguleres slik at den ikke bidrar til økte flomvannføringer i vassdraget nedstrøms Stemmetjørn.

De aller fleste tiltak vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider

fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Økt regulering av Stemmetjørn vil kunne påvirke ferdsel rundt vannet. Vindafjord kommune har sagt at de vil tilrettelegge for fortsatt ferdsel rundt vannet, og NVE mener at det er tilstrekkelig som avbøtende tiltak for økt regulering av Stemmetjørn. For overføring av vann fra Trolltjørn mot Stemmetjørn, er det en praksis som har foregått over tid, og NVE mener at dette tiltaket er fornuftig for å øke tilstrømningen til vannverket, gitt at det holdes kontroll med overløpet ved flomtilstander i Stemmetjørnsbekken. Ytterligere regulering av Holmavatn kan påvirke ål, ørret og storlom. Kommunen har foreslått tilpasninger ved dammen og hekkeflåter som avbøtende tiltak, og NVE er enig i at dette vil medføre liten påvirkning på disse artene.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av de omsøkte tiltakene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Vindafjord kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til økt regulering av Stemmetjørn, overføring av vann fra Trolltjørn og regulering og overføring av vann fra Holmavatnet.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Vindafjord kommune, datert 4.10.2010:

«SØKNAD OM TILLATELSE TIL UTTAK AV DRIKKEVANN FRA STEMMETJØRN, TROLLTJØRN OG HOLMAVATNET.

Det søkes herved om tillatelse til uttak av drikkevann til Skjold vassverk fra Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet. Vannkilder og berørte vassdrag ligger i Vindafjord kommune i Rogaland fylke.

Skjold vassverk henter i dag sin vannforsyning fra Stemmetjørn og delvis fra Trolltjørn og Holmavatnet.

Vannverket har i perioder hatt en del problemer med å holde tilfredsstillende rentvannskvalitet. Det er derfor, i samråd med Mattilsynet, bestemt at vannbehandlingsanlegget skal oppgraderes ved å montere inn et membranfilteranlegg. Dette medfører behov for større råvannsmengder.

Etter vannressursloven søkes det derfor om tillatelse til:

- *Økt oppdemming av Stemmetjørn med 50 cm. Ny total regulering blir da 1 m senkning og 1,5 m oppdemming. Dette gir HRV og LRV på henholdsvis + 166,5 og + 164,0.*
- *For Trolltjørn ønsker Vindafjord kommune å opprettholde dagens situasjon. Det betyr at avløpet fra Trolltjørn fortsatt blir delt mellom bekk til Malasetvatnet og kanal mot Stemmetjørn.*
- *Overføring av vann fra Holmavatnet til Stemmetjørn. Overføringen skal gjøres ved behov i forbindelse med langvarige tørkeperioder. Bjordal Kraft har i dag tillatelse til 75 cm oppdemming av Holmavatnet. Det betyr en regulering mellom kote + 183,0 og + 183,75. Dette er det gitt tillatelse til i konsesjonsfritak (2006), og er ikke en del av denne søknaden. I denne søknaden søker Vindafjord kommune v/Skjold vassverk om 75 cm oppdemming av Holmavatnet. Dette kommer i tillegg til Bjordal Kraft sin regulering, slik at fremtidig total reguleringshøyde for Holmavatnet blir en oppdemming på 1,5 m. Den totale reguleringen av Holmavatnet gir etter dette HRV og LRV på henholdsvis + 183,0 og 184,5. Vindafjord kommune disponerer nedre del av denne reguleringen, dvs. mellom kote + 183,0 og 183,75. Det resterende disponeres av Bjordal Kraft, som i dag.»*

Reguleringer og vannuttak til Skjold vannverk, hoveddata

(Hydrologiske data fra Lavvannskart og NVEs egne beregninger)

TILSIG		Stemmetjørn	Trolltjørn	Holmavatnet
Nedbørfelt	km ²	0,4	0,3	1,6
Årlig tilsig	mill.m ³	0,8	0,6	3,4
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	62,2	63,6	68,6
Middelvannføring	l/s	25	19	110
Alminnelig lavvannføring	l/s	2	2	11
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	1,5	1,5	9
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	3,6	3,6	18
VANNUTTAK				
Omsøkt vannuttak	l/s	21	Ikke beregnet	-
	m ³ /d	1850	-	-
Estimert midlere årlig vannuttak	mill. m ³	0,7	-	0,15
Planlagt minstevannføring	l/s	0	-	15
MAGASIN				
Magasinvolum	mill. m ³	ca. 0,42	Ikke beregnet	ca. 0,15
Normalvannstand	moh.	165,0	173,0	183,0
HRV	moh.	166,5	-	184,5
LRV	moh.	164,0	172,5	183,0

Om søker

Søker er Vindafjord kommune.

Beskrivelse av området

Stemmetjørn har et nedbørfelt på ca. 0,4 km² og normalvannstand på 164 moh. Stemmetjørn er i bruk for vannforsyning til Skjold vannverk og er regulert med 1 meter heving og 1 meter senkning. Det er etablert en dam i sydenden av vannet som hever vannstanden i vannet med 1 meter. Utløpsbekken renner ut i Skjoldafjorden i Kjorkjevika. Det er ikke slipp av minstevannføring til Stemmetjørbekken i dag. Arealet på vannet er ikke oppgitt i søknaden, men ut fra beregningene av magasinvolument, er arealet på ca. 0,17 km². Nedbørfeltet til Trolltjørna er på ca. 0,3 km². Det drenerer naturlig nordover mot Malasetvatnet, som renner ut i fjorden vest for Trovåg, men det er gravd ut en kanal i sydenden av vannet som også gir avløp sydover mot Stemmetjørn. Overløpsterskelen mot syd ligger på ca. 172,5 moh., mens overløpsterskelen mot nord er på ca. 172,3 moh. Søker antar at ca. halvparten av avløpet fra Trolltjørn går mot Stemmetjørn. Holmavatnet har et nedbørfelt på ca. 1,6 km² og har sin naturlige drenering nordover til Svendsbøelva som renner ut i fjorden ved Svendsbøvågen. Normalvannstanden er på 183 moh. Vannet har også tidligere vært regulert, og er i dag i bruk som reguleringsmagasin for et konsesjonsfritt kraftverk med 0,75 meter heving av vannstanden. I tørkeperioder er vann fra Holmavatnet ført over til Trolltjørna ved graving av en kanal, og videre derfra til Stemmetjørn. Trovåg Laks AS har en konsesjon til vannuttak og regulering av Malasetvatnet og overføring av vann fra Svendsbøelva til Malasetvatnet. Langs Stemmetjørn og Trolltjørn går det vei fra Skjold vannverk til Holmavatn. Tiltaksområdet består i plantet granskog, furuskog, myr og lynghei.

Teknisk plan

Reguleringer

Det er søkt om regulering av Stemmetjørn med ytterligere 0,5 meter, total reguleringshøyde blir da på 2,5 meter, 1 meter senkning og 1,5 meter oppdemming. Det er søkt om regulering av Holmavatnet med 0,75 meter, total reguleringshøyde blir da på 1,5 meter oppdemming.

Overføringer

Det er søkt om overføring av vann fra Holmavatnet til Stemmetjørn etter behov innenfor en reguleringshøyde på 0,75 meter i Holmavatnet. Det er også søkt om å opprettholde tilstanden med overløp fra Trolltjørn mot Stemmetjørn.

Vannveier

Tidligere har overføring av vann fra Holmavatnet mot Stemmetjørn gått via Trolltjørn i åpne kanaler. Det er nå planlagt å føre vann fra Holmavatnet til Stemmetjørn gjennom en PE-ledning med diameter på 280 mm. Ledningen vil føres til ca. 10 meters dyp i Holmavatnet. Den blir lagt i grøft ned til Trolltjørn, der den vil senkes ned i vannet og lagt videre i grøft ned til Stemmetjørn med utløp i eksisterende bekkeløp, ev. lagt helt ut i Stemmetjørn. Dagens ledning fra Stemmetjørn til Skjold vannverk skal fortsatt være i bruk.

Dammer

I Holmavatn er det planlagt å bygge en jord- og steindam med en høyde på 75 centimeter ved siden av eksisterende betongdam for å kunne regulere vannet med 1,5 meter. Dammen skal ha en overløpsterskel.

Dammen ved Stemmetjørn er bygget slik at den skal tåle ytterligere 0,5 meter regulering. Det er kun overløpet på dammen som må heves 0,5 meter.

Veier

Det er ikke behov for nye veier i forbindelse med tiltaket.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel ligger vannene i LNFR- område, mens nedbørfeltene til Holmavatnet, Trolltjørn og Stemmetjørn er avsatt til drikkevann. Holmavatn med utløpsbekk er også avsatt til hensynssone flom.

Samlet plan (SP)

Vassdragene inngår ikke i noe Samlet Plan-prosjekt.

Verneområder

Det er ikke verneområder i influensområdet for tiltaket.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 25.5.2011 sammen med representanter for kommunen, Mattilsynet, Bremnes Seashore AS (eier av Trovåg Laks AS) og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal.

Fylkesmannen i Rogaland kom med følgende uttalelse i brev av 16.3.2011:

"Viser til oversendelse fra NVE, datert 04. januar 2011, med vedlagt søknad fra Vindafjord kommune om tillatelse til uttak av drikkevann til Skjold vannverk fra Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet.

Bakgrunn

Skjold vassverk henter i dag vannforsyningen fra Stemmetjørn, i tillegg til noe tilførsel fra Trolltjørn. I langvarige tørkeperioder har vannforsyningen vært kritisk, noe som har medført at det i korte perioder har blitt tappet vann fra Holmavatnet. Skjold vannverk har behov for økt vannuttak grunnet skjerpede krav til drikkevannskvalitet. På bakgrunn av dette har vannverket søkt om ytterligere oppdemming av Stemmetjørn med 0,5 meter. Ny total regulering blir da 1 meter senking og 1,5 meter oppdemming. I tillegg ønsker en å senke Trolltjørn slik at utløpet deles mellom Malasetvatnet og Stemmetjørn. For å få en mer permanent reservevannskilde ønsker en i tillegg å etablere en overføring mellom Holmavatnet og Stemmetjørn. Tiltaket innebærer en oppdemming av Holmavatnet med ytterligere 0,75 meter til totalt 1,5 meter.

Fylkesmannens vurdering

Storlom:

I Holmavatnet er det registrert en ynglelokalitet for storlom som er oppført på den norske rødlisten. I konsekvensvurderingen for Holmavatnet og Stemmetjørn er storlomen vurdert til å ha stor verdi, og en oppdemming av Holmavatnet vil ha stor negativ konsekvens. Fylkesmannen støtter denne vurderingen.

Ved eventuell konsesjon til vannuttak i Holmavatnet er det viktig at en har et reguleringsregime som er tilpasset storlomen sin bruk av Holmavatnet som ynglelokalitet. Storlomen er svært kresen ved valg av hekkelokalitet. Blant annet må hekkelokaliteten ligge i vannkanten, og det må ikke være for bratt slik at den kan ake seg inn. Ved en eventuell ytterligere regulering av Holmavatnet vil de minste holmene, som trolig er best egnet som hekkelokaliteter, gå tapt. En eventuell stabil høy vannføring (184,5 m.o.h.) vil derfor kun føre til at storlomen forkaster Holmavatnet som ynglelokalitet. På bakgrunn av dette mener Fylkesmannen at en ikke bør gi tillatelse til ytterligere oppdemming av Holmavatnet. Da storlomen er svært dårlig til beins er det også viktig at en eventuell konsesjon til vannuttak fra Holmavatnet tar høyde for dette. Blant annet er det viktig å sikre en mest mulig stabil vannføring i yngleperioden slik at avstanden fra reiret og ned til vannet ikke blir for stor. En må også unngå at reir blir neddemt i denne perioden.

Fisk:

I Holmavatn og på utløpsbekken finnes det ål. Ålen er oppført som kritisk truet på den norske rødlisten. Det er også aure i Holmavatnet hvor gytingen er lokalisert til utløpsbekken, det er ingen selvreproduserende aurebestand i Stemmetjørn (jf. søknad). I følge konsekvensvurderingen vil avsperringen av utløpet i Holmavatnet få stor negativ virkning ved at det er sannsynlig at aurebestanden vil forsvinne fra innsjøen. Dersom det gis konsesjon til vannuttak fra Holmavatnet mener Fylkesmannen det må stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer opp og utvandringmuligheter for ål og aure. Det må videre legges til rette for naturlig reproduksjon av aure i vassdraget.

Alternative løsninger

Fylkesmannen savner vurderinger av eventuelle alternative løsninger som ikke innebærer en ytterligere oppdemming av Holmavatnet. I de hydrologiske beregningene som er vedlagt søknaden er det for eksempel lagt til grunn at tappingen fra Holmavatnet først starter når Stemmetjørn er tomt. Dersom en starter overføringen fra Holmavatnet på et tidligere tidspunkt vil en trolig kunne holde seg innenfor dagens reguleringshøyde. En har heller ikke vurdert konsekvensene av en eventuell mindre senking av Holmavatnet. For å sikre hekkende storlom er det uansett viktig at vannstanden holdes stabilt på dagens nivå i yngleperioden.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven har blant annet egne forvaltningsmål for arter. Av § 5 første ledd i naturmangfoldloven står det: "Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av."

Fylkesmannen minner om at prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet jf § 7 i naturmangfoldloven.

Konklusjon

Fylkesmannen frarår at det gis tillatelse til økt regulering av Holmavatnet i Vindafford kommune. Tiltaket berører viktige allmenne interesser. Fylkesmannen savner vurderinger av eventuelle alternative løsninger som ikke innebærer en ytterligere oppdemming av Holmavatnet. Når det gjelder de andre omsøkte tiltakene har Fylkesmannen ingen merknader til disse.»

Rogaland fylkeskommune kom med følgende uttalelse i brev av 27.1.2011:

«Rogaland fylkeskommune, kulturseksjonen har vurdert søknaden som sektormyndighet innenfor kulturminnevern.

Det er ikke registrert automatisk freda kulturminner i de områdene som blir berørt av tiltaket. Øst for Stemmetjørn er det imidlertid en heller som blir kalt "Røvarhola" (id 66080). I kulturminnedatabasen Askeladden har denne status som et uavklart kulturminne. Langs vestsida av Holmavatnet og videre sørover går også den gamle kirkevegen mellom Bjordal og Skjold.

Med utgangspunkt i kjente kulturminner og de terrengmessige forholdene, mener kulturseksjonen at det er et visst potensial for ikke-registrerte automatisk freda kulturminner og kulturminner fra nyere tid i området. Først og fremst knyttet til ferdsel og bruk av utmarksrelaterte ressurser. Kulturseksjonen forutsetter derfor at undersøkelsesplikten i henhold til Kulturminneloven blir ivaretatt i den videre planprosessen (jf. § 9 i Kulturminneloven). Vi

ber tiltakshaver om å ta kontakt med kulturseksjonen i Rogaland fylkeskommune i god tid før tiltakene skal gjennomføres, slik at vi får anledning til å få utfør nødvendige befaring/registreringer i området.»

Mattilsynet kom med følgende uttalelse i brev av 13.1.2011:

«Den 07.01.2011 mottok Mattilsynet "Høyring til søknad om løyve til uttak av drikkevatn frå Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet til Skjold vassverk i Vindafjord kommune" frå Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE).

HEIMEL:

Lov av 19.12.2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. § 23, Forskrift av 04.12.2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann § 16.

VURDERING:

Mattilsynet er kjend med at Skjold vassverk ynskjer å gjere tiltak som aukar kapasiteten av råvatn til vassverket.

I prinsippet er ikkje dette i strid med regelverket som Mattilsynet forvaltar, men Mattilsynet ynskjer å gjere NVE kjend med at det er eit anna vassverk som også nyttar Holmavatnet som kjelde, vassforsyninga til Bjordal Kurs & Fritid DA med omliggjande bustadhus og gardsdrift.

Ein slik oppdemming er uproblematisk for Mattilsynet så langt at utbygginga ikkje påverkar inntaket til Bjordal Kurs & Fritid DA sitt vassverk negativt.

KONKLUSJON:

Under føresetnad av at ein slik oppdemming av Holmavatnet, som vert beskrive i søknaden, ikkje påverkar inntaket til Bjordal Kurs & Fritid DA sitt vassverk negativt, har ikkje Mattilsynet nokon merknadar til søknaden.»

Bremnes Seashore AS kom medfølgende uttalelse 28.2.2011:

«Det vert vist til dykkar brev datert 4. januar då, samt til søknadsbrev datert 4.oktober 2010 frå Vindafjord kommune med tilhøyrande dokumentasjon.

På vegne av Bremnes Seashore avdeling Trovåg, vil me koma med følgjande uttale.

Trovåg Laks vart etablert i 1985 med Malasetvatnet som vasskjelde. På dette tidspunktet hadde Skjold Vassverk vassforsyninga si frå Stemmetjørn.

Bremnes Seashore avdeling Trovåg har konsesjon på uttak av vatn frå Malasetvatnet innafor ei reguleringshøgde på 2,62 meter. I 1995 vart det gitt konsesjon på overføring av vatn frå Svendsbøelva til Malasetvatnet. I 2007 vart denne konsesjonen utvida slik at det kan overførast inn til 330 l/s når vassføringa i Svendsbøelva overstig 660 l/s.

Setjefiskanlegget har vore kontinuerlig oppgradert og fornya og framstår i dag som eit moderne setjefiskanlegg. I 2004 vart det godkjent reguleringsplan for området som anlegget ligg på. Denne planen gir arealmessig rom for utvidingar av anlegget og det vert no arbeidd med relativt omfattande utbygging av anlegget. Ei slik utbygging med tilhøyrande investeringar føreset at anlegget beheld dei ferskvassressursane som ein i dag har konsesjon på. Det er såleis ikkje aktuelt for Bremnes Seashore avdeling Trovåg å akseptera ein reduksjon av vassmengda til anlegget, verken frå Malasetvatnet eller frå Svendsbøelva.

I utgreiinga laga av Cowi, er det gjort greie for korleis vassuttak og overføringar i nedslagsfeltet for Holmavatnet, Trolltjørn og Stemmetjørna fungerer pr i dag. Det vert presisert at avrenningstilhøva ved Trolltjørn er planlagt oppretthalde slik dei er i dag. I pkt 3.1 der konsekvensane for bekken ut av Trolltjørn vert omtala, vert det sagt at tiltaka i søknaden ikkje vil medføra endringar i høve til dagens situasjon. Det vert likevel sagt at avløpet frå Trolltjørn mot Malasetvatnet vert redusert i høve til opprinneleg/naturleg situasjon og at det er betydelege vassmengder som vert overført frå Trolltjørn til Stemmetjørn.

Trovåg Laks vil her presisera at Trolltjørn naturleg er ein del av nedslagsfeltet til Malasetvatnet.

Skjold Vassverk har, så langt ein skjonar utan konsesjon, gravd kanal mellom Trolltjørn og Stemmetjørn. På denne måten har ein overført vatn til Stemmetjørn. Sjølv om utløpet frå Trolltjørn til Malasetvatnet ligg lågare enn utløpet til Stemmetjørn (kt +172,2 mot kt +172,5), medfører dette at betydelege vassmengder vert teke vekk frå Malasetvatnet. Dette er vassmengder som i periodar kan vera kritisk for drifta av setjefiskanlegget. Trovåg Laks vil derfor krevja at avrenningstilhøva kring Trolltjørn vert ført tilbake til opprinneleg tilhøve, dvs at det ikkje vert ført vatn over frå Trolltjørn til Stemmetjørn. Dersom Skjold Vassverk må kompensera for dette, bør ein eventuelt vurdere ei større regulering av Holmavatnet.

Overføring av vatn frå Svendsbøelva til Malasetvatnet kan ikkje sjåast på som ei kompensering av tapt nedslagsfelt frå Trolltjørn. Trovåg Laks har behov for begge vasskjeldene.

Konsekvensane for avrenningstilhøva og for vassuttaket til Trovåg Laks er lite omtala i rapporten.

Reduksjon av vassmengda er heller ikkje kvantifisert, og dette bør etter vår meining gjerast. Det må presiserast at behovet for vatn i tørkeperiodar vil vera like stort for Trovåg Laks som for Skjold Vassverk.

Konklusjon

Bremnes Seashore, avdeling Trovåg kan ikkje akseptera dei føresetnadane som ligg i søknaden om vassuttak frå Trolltjørn til Skjold Vassverk. Bremnes Seashore vil tvert i mot krevja at avrenningstilhøva kring Trolltjørn vert sett tilbake slik det opprinneleg var når setjefiskanlegget vart etablert i 1985. Dette betyr at Trolltjørn med tilhøyrande nedslagsfeltet i sin heilhet vert ført til Malasetvatnet.»

Kraftverkseier Andor Nagell Bjordal kom med følgende uttalelse i brev av 26.1.2011:

«Viser til offentlig høyring ans. Skjold Vassverk sin søknad om å nytta bla. endre Holmevatn til drikkevasskjelda

Underteikna som har kraftverk i elva, og disponerar fallretten frå Holmevatn har privat avtale med Skjold Vassverk, Vindafjord kommune. Skjold vassverk har løyve på visse vilkår å nytta vatn frå Holmevatn dersom det nærmar seg kritisk vassstand for drikkevatn til Skjold vassverk.

Skjold Vassverk har ført røyr inn i Holmevatn såleis at dei på ein lettvinnt måte kan tappa drikkevatn frå vatnet. Underteikna som grunneigarar til fallretten skal ha melding om dette før tapping kan finna stad.

Underteikna er redd for at i krisetilfelle kan Skjold Vassverk tappa vatnet så mykje ned at elva ut frå vatnet vart turrlagt, og dermed stoppa den minstevassføringa som NVE har pålagt oss

som grunneigarar å ha ansvar for. Så langt har dette ordna seg med god kommunikasjon mellom Vassverket og eigarane av fallretten.

Vi er likevel redd for at det kan koma krisetilfelle der Skjold Vasskraft får ekstraordinært lite vatn og må senka vannstanden i Holmevatn så lågt at minstevassføringa stoppa . KVA GJER VI DÅ?

NVE vil ikkje frita oss for ansvaret med minstevassføringa. Det kan resultera i at vi som grunneigarar stengjer vasstilførselen til Vassverket med å visa til ansvarspålegget vi har frå NVE. Dersom vassverket av ein aller anna grunn MÅ tappa vatnet så langt ned det her er tale om må vi nødvendigvis bli fritatt for ansvar. DETTE ER VIKIG Å FÅ SVAR PÅ.

Som ein ser av vedlagt skisse så er det mogeleg å laga ein innretning i utløpsrøret til Skjold Vassverk som stoppar vatnet straks FØR minstevassføringa stoppar (Detalj. B) Vi har nevnt dette for Vassverket men til nå er ikkje dette løyst. Slik som i dag vil tapperøyet verka som ein hevert og tappa Holmevatn mange meter under minstevassføringsrøyet (detalj. A).

Vi vonar at dei moment vi her nevner vil bli teken omsyn til i konsesjonshandsaminga.»

Grunneier Leif Eikeland kom med følgende uttalelse i e-post av 28.2.2011:

«Jeg er blitt informert gjennom brev (datert: februar) at det er søkt om oppdemming av Holmavatn og Stemmetjønn. Undertegnede er grunneier av Stemmetjønn, Trolltjønn og del av Holmavatn.

Det blir idag selgt fiskekort for Holmavatn, Stemmetjønn og Trolltjønn. Det er viktig at allmenheten får fortsatt tilgang til å fiske i disse vanna. Ved en oppdemming leser jeg i rapporten vil en oppdemming føre eller kan føre til at ørreten dør ut eller minker betraktelig. Et avbøtende tiltak vil være å sette ut fisk årlig.

I tillegg vil en oppdemming av Stemmetjønn ødelegge turstien rundt vannet + ødelegge/vanskeliggjøre adkomsten til å hente tømmer/ved rundt Stemmetjønn. Et avbøtende tiltak vil være å bygge bru over bekken som renner mellom Trolltjønn og Stemmetjønn og legge turstien for allmennheten litt lenger opp i lia.

Småkraft har vært i kontakt med meg ang. å bygge et lite kraftverk for å utnytte fallet fra Stemmetjønn og ned til vannverket. Det er blitt antydnet å koble seg på eksisterende rør til vannverket (vannverket har behov for alt vannet og sannsynligvis ikke alt trykket). Det har ennå ikke vært kontakt med Skjold vassverk om kraftverket, men det vil bli reist en forespørsmål etter litt mer detaljplanlegging for så å legge dette frem for Skjold Vassverk. Altså under planlegging.

Jeg ser behovet til Skjold Vassverk og er positiv til vannuttaking.»

Grunneier Olav Skjold kom med følgende uttalelse i brev av 24.2.2011:

«Jeg er eier av gnr. 168, bnr. 5 i Vindafjord kommune. En del av brukets utmark ligger ved Holmavatnet, mens en del av innmarka ligger til bekken fra Stemmetjønn. Som grunneier og innbygger i Vindafjord kommune har jeg følgende kommentar til søknaden:

Hva søknaden omfatter og spørsmål om tidligere godkjennelser av vannverket

Skjold vassverk har bestått i flere tiår. Det ble etablert som privat vannverk, men har nå i mange år vært kommunalt. Vannverket har opp gjennom disse åra regulert Stemmetjøna, overført vatn permanent fra Trolltjøna, og i perioder også fra Holmavatnet. Det vil si at det er

gjort større og mindre inngrep i tre ulike vassdrag for å forsyne bygda med vatn. I søknadspapira er det ikke opplyst noe om hva som måtte foreligge av godkjenning fra myndighetene fra tidligere til noen av disse inngrepa.

Søknaden begrunnes med behovet for uttak av mer vatn som følge av skjerpa rensekrav og gjelder godkjenning av noen nye og flere gamle tiltak, men ikke alle gamle inngrep inngår i søknaden etter det jeg kan se av papira. Når det gjelder uttak av vatn derimot, oppfatter jeg søknaden til å gjelde både "gammelt" og "nytt" vatn, dvs, dagens kapasitet og tillegget som følge av nye tiltak, jfr. ordlyden i søknadsoverskrifta.

Jeg mener NVE må sjekke ut hvordan det forholder seg med den formelle status for alt som er gjort tidligere, og legge det reelle behovet for offentlige godkjenninger til grunn for krav til og behandling av søknaden. Mangler det konsesjon for utførte tiltak, er det på høy tid at inngrepa blir behandlet etter gjeldende lovverk og de formelle forholdene brakt i orden.

Etter den oversikt jeg har, er flere av de nye tiltakene allerede iverksatt. Forsiktig uttalt må det være litt betenkelig at en kommune — som selv forvalter viktige lover og regler - eventuelt overser de krav som stilles for å gripe inn i vassdrag. Riktignok er det viktig at et samfunn som Skjold har et fungerende vannverk, men det har vært rikelig tid til å avklare inngrepa både mot allmenne og private interesser.

Forholdet til allmenne og private interesser

Søknaden om konsesjon ifg. § 8 i vannressursloven setter i gang en prosess for å avklare inngrepa i forhold til allmenne interesser. Tilsvarende må kommunen komme i gang med nødvendige avklaringer mot alle private interesser i området, jfr. vannressursloven § 13. Søknaden viser ikke virkningen av inngrepa i forhold til de private interessene i området. Det ville vært naturlig at grunneierne til vannkildene og andre steder der det er utført/planlagt arbeid var angitt i dokumentene, gjerne også tilsvarende langs bekkene ut fra kildene. I Cowi sin utredning s. 11 står at det er avholdt informasjonsmøte med de private grunneierene, og at det vil bli lagt opp til å få i stand frivillige avtaler. Det er flere år siden nevnte møte fant sted. Som grunneier er jeg opptatt av at denne prosessen kommer i gang så snart som mulig. Det gjelder opp mot de omsøkte inngrepa, og — ikke minst - en eventuell båndlegging av nedslagsfeltet til vannkildene. Sistnevnte forhold er ikke tema i søknaden, bortsett fra at det blir opplyst i Cowi-rapporten at "Nedslagsfeltene for Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatn er avsatt til drikkevannsformål i kommuneplan for Vindafjord." Jeg antar at dette ikke er tilstrekkelig for det vern som vannkildene krever.

Regulering av Holmavatn

Det blir søkt om tillatelse til å heve vannstanden i Holmavatnet med 0,75 m. Det kommer i tillegg til de 0,75 m vatnet visstnok i dag er heva, altså en samlet regulering på 1,5 m. Dagens regulering er angitt å være knyttet til et mikrokraftverk som er fritatt konsesjon. Jeg går ut fra at NVE har oversikt over hvordan det forholder seg med fritaket for dette kraftverket, men i forhold til vannressursloven kan det for meg virke litt underlig at en såpass stor regulering er fritatt konsesjon. Som grunneier til Holmavatnet er ikke jeg noen gang blitt tilskrevet/varslet om denne reguleringen. Ifg. kommunens søknadsbrev er fritaket fra 2006. Jeg ser imidlertid på NVE sin oversikt over fritakssaker at NVE har behandlet en fritakssak for Bjordal Kraft II den 07.01.2010 og en for Bjordalselva mikrokraftverk den 17.02.2004. Hva som er riktig går jeg ut fra at NVE har oversikt over. Men uansett det ene eller andre årstallet var vannverket sitt behov for bruk av Holmavatnet som supplerende vannkilde vel kjent på det aktuelle tidspunktet. For

meg synes det derfor naturlig at disse to reguleringene blir sett på under ett og blir vurdert og prioritert opp mot hvert av formåla. I et slikt bilde er det slett ikke sikkert at Holmavatnet bør reguleres med så mye som 1,5 m. Som kjent kan tillatelse bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt.

Flomsituasjonen fra Stemmetjørna med overføring fra Trolltjørna

Flomfaren knyttet til reguleringen av Stemmetjørna med permanent overføring fra Trolltjørn er ikke behandlet i noen av søknadsdokumenta etter det jeg kan se.

Trolltjørna har alt i mange år vært leda til Stemmetjørna uten noen form for kontroll. Jeg forstår søknaden slik at dette skal fortsette, dvs. at ca. halve tilrenningen skal gå til Stemmetjørna i alle situasjoner. Dette bidraget vil øke flommene fra Stemmetjørna langt utover det normale, noe som i ekstremsituasjoner kan føre til store skader langs bekken på hele strekningen fra tjørna til fjorden. Denne problemstillingen må jeg be NVE vurdere grundig i forbindelse med søknadsbehandlingen. Etter min mening må overføringen fra Trolltjørna kunne styres/kontrolleres på en eller annen måte slik at man i ekstremsituasjoner enkelt kan stanse tilførselen helt. Bare slik kan man unngå at flommene fra Stemmetjørn øker.»

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i vedlegg til e-post av 6.4.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

«De viktigste avsnittene i de enkelte høringsuttalelsen er kommentert i det etterfølgende.

Henvisningen til dokumentnummer er i.h.t. NVE sitt nummereringssystem for saken.

1.0 Høringsuttalelse fra Mattilsynet (dok. 7)

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Under føresetnad av at ein slik oppdemming av Holmavatnet, som vert beskrive i søknaden, ikkje påverkar inntaket til Bjordal Kurs & Fritid DA sitt vassverk negativt, har ikkje Mattilsynet nokon merknadar til søknaden.»

Den omsøkte reguleringen av Holmavatnet vil ikke medføre senking av vannstanden utover dagens L.R.V. Vannforsyningen til Bjordal Kurs & Fritid vil ikke bli berørt.

2.0 Høringsuttalelse fra Andor Nagell Bjordal og Jens Dominikus Nagell Bjordal (dok. 8)

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Underteikna er redd for at i krisetilfelle kan Skjold Vassverk tappa vatnet så mykje ned at elva ut frå vatnet vart turrlagt, og dermed stoppa den minstevassføringa som NVE har pålagt oss som grunneigarar å ha ansvar for. Så langt har dette ordna seg med god kommunikasjon mellom Vassverket og eigarane av fallretten. Vi er likevel redd for at det kan koma krisetilfelle der Skjold Vassverk får ekstraordinært lite vatn og må senka vannstanden i Holmevatn så lågt at minstevassføringa stoppa . KVA GJER VI DÅ?. NVE vil ikkje frita oss for ansvaret med minstevassføringa. Det kan resultera i at vi som grunneigarar stengjer vassstilførselen til Vassverket med å visa til ansvarspålegget vi har frå NVE.

Dersom vassverket av ein aller anna grunn MÅ tappa vatnet så langt ned det her er tale om må vi nødvendigvis bli fritatt for ansvar. DETTE ER VIKIG Å FÅ SVAR PÅ.

Som ein ser av vedlagt skisse så er det mogeleg å laga ein innretning i utløpsrøret til Skjold Vassverk som stoppar vatnet straks FØR minstevassføringa stoppar (Detalj. B) Vi har nevnt

dette for Vassverket men til nå er ikkje dette løyst. Slik som i dag vil tapperøyet verka som ein hevert og tappa Holmevatn mange meter under minstevassføringsrøyet (detalj. A).»

Det er utarbeidet en avtale mellom Andor Nagell Bjordal /Jens Dominikus Nagell Bjordal (Bjordal Kraft) og Vindafjord kommune vedr. uttak fra Holmavatnet. Denne avtalen er tatt inn som vedlegg til søknaden. I pkt. 3 i avtalen er det klart definert at det er Bjordal Kraft som har ansvar for å sikre minstevannføringen i Holmabekken.

Bjordal Kraft har montert inn en innretning som sikrer minstevannføringen så lenge vannstanden i Holmavatnet holder seg over kote + 183,0 (L.R.V.). Det er en klar forutsetning for søknaden at Holmavatnet ikke skal tappes ned under dette nivået. Sikring av minstevannføring skal derfor ikke være noe problem.

Dersom det likevel skulle oppstå en ekstraordinær situasjon som gjør at vannforsyningen til Skjold vassverk blir truet, og det blir behov for å senke vannstandene under L.R.V., vil dette ikke bli gjort uten at det på forhånd er klarert med Bjordal Kraft og det er innhentet tillatelse fra NVE.

I en slik situasjon vil Vindafjord kommune sørge for å opprettholde minstevannføringen ved å pumpe tilstrekkelig vannmengde over demningen. Evt. kan det legges opp til et hevertsystem.

Bjordal Kraft har lansert et forslag om å montere lufterør på inntaksledningen til Skjold vassverk. Dette for å forhindre uttak av vann ved vannstand under kote + 183,0. Vindafjord kommune har tidligere kommentert dette forslaget overfor Bjordal Kraft. Den foreslåtte løsningen er ikke teknisk gjennomførbar, fordi det ville medført at kapasiteten til inntaksledningen da blir for liten. En hevertvirkning på inntaksledningen er en forutsetning for at tilstrekkelig vannmengde skal kunne tas ut når vannstanden begynner å nærme seg L.R.V.

Bjordal Kraft har i dag kontinuerlig overvåkning av vannstanden i Holmavatnet. Vindafjord kommune har også planer om å få på plass en tilsvarende overvåkning.

I dette overvåkningssystemet kan det legges inn alarmnivåer som sikrer en tidlig reaksjon dersom vannstanden begynner å bli kritisk lav. Dette bør være et tilstrekkelig tiltak i forhold til å forhindre ureglementert nedtapping av Holmavatnet.

3.0 Høringsuttalelse fra Rogaland Fylkeskommune, kulturseksjonen (dok. 9)

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Kulturseksjonen forutsetter derfor at undersøkelsesplikten i henhold til Kulturminneloven blir ivarettatt i den videre planprosessen (jf. § 9 i Kulturminneloven). Vi ber tiltakshaver om å ta kontakt med kulturseksjonen i Rogaland fylkeskommune i god tid før tiltakene skal gjennomføres, slik at vi får anledning til å få utført nødvendige befaring/registreringer i området.»

Vindafjord kommune vil ta kontakt med kulturseksjonen i god tid før tiltakene skal gjennomføres.

4.0 Høringsuttalelse fra Olav Skjold (dok. 10)

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Søknaden viser ikke virkningen av inngrepa i forhold til de private interessene i området. Det ville vært naturlig at grunneierne til vannkildene og andre steder der det er utført/planlagt arbeid var angitt i dokumentene, gjerne også tilsvarende langs bekkene ut fra kildene.»

Vindafjord kommune har tidligere informert aktuelle grunneiere, og også avholdt et informasjonsmøte med disse. En har valgt å ikke gå inn i konkrete forhandlinger med de berørte grunneierne før saken er behandlet av NVE. Hovedbegrunnelsen for dette er at en vil unngå unødig bruk av tid og ressurser for grunneierne og kommunen før resultatet av søknadsprosessen er klart. Det er en selvfølge at alle grunneierforhold skal ivaretas på en skikkelig måte.

Vindafjord kommune vil inngå skriftlige tinglyste avtaler med grunneiere som blir berørt av reguleringen.

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Flomfaren knyttet til reguleringen av Stemmetjørna med permanent overføring fra Trolltjørn er ikke behandlet i noen av søknadsdokumenta etter det jeg kan se. Trolltjørna har alt i mange år vært leda til Stemmetjørna uten noen form for kontroll.

Jeg forstår søknaden slik at dette skal fortsette, dvs. at ca. halve tilrenningen skal gå til Stemmetjørna i alle situasjoner. Dette bidraget vil øke flommene fra Stemmetjørna langt utover det normale, noe som i ekstremsituasjoner kan føre til store skader langs bekken på hele strekningen fra tjørna til fjorden.

Denne problemstillingen må jeg be NVE vurdere grundig i forbindelse med søknadsbehandlingen.

Etter min mening må overføringen fra Trolltjørna kunne styres/kontrolleres på en eller annen måte slik at man i ekstremsituasjoner enkelt kan stanse tilførselen helt. Bare slik kan man unngå at flommene fra Stemmetjørn øker.»

Vindafjord kommune fikk 18/2-10 tillatelse fra NVE til midlertidig overføring fra Trolltjørn til Stemmetjørn. Dette p.g.a. langvarig tørke og kritisk lavt nivå i Stemmetjørn.

Det ble da etablert et uttak fra Trolltjørn mot Stemmetjørn via et rør med stengeventil.

Dette ble bl.a. gjort for at en senere skal kunne åpne/stenge forbindelsen mellom Trolltjørn og Stemmetjørn uten inngrep i terrenget.

Denne installasjonen gjør at Vindafjord kommune raskt kan stenge overføringen fra Trolltjørn til Stemmetjørn dersom det oppstår fare for flom i Stemmetjørbekken. Beredskapen i forhold til flomfare i Stemmetjørbekken er derfor nå langt bedre enn den har vært tidligere.

5.0 Høringsuttalelse fra Leif Gunnar Eikeland (dok. 13)

Utdrag fra høringsuttalelsen:

Ved en oppdemming leser jeg i rapporten vil en oppdemming føre eller kan føre til at ørreten dør ut eller minker betraktelig. Et avbøtende tiltak vil være å sette ut fisk årlig.

«I tillegg vil en oppdemming av Stemmetjønn ødelegge turstien rundt vannet + ødelegge/vanskeliggjøre adkomsten til å hente tømmer/ved rundt Stemmetjønn. Et avbøtende tiltak vil være å bygge bru over bekken som renner mellom Trolltjønn og Stemmetjønn og legge turstien for allmenmenheten litt lenger opp i lia.»

Forholdet til ørretbestanden i Holmavatnet vil bli ivaretatt ved at det skal etableres "en renne med naturlig substrat og lav helning ved dammen og ned i elven". Utforming av denne vil bli gjort i samråd med Rådgivende Biologer AS. (Kfr. side 14 i søknaden.)

Når det gjelder ørretbestand i Stemmetjørn, har Rådgivende Biologer som i forbindelse med søknaden har utarbeidet er rapport vedr. biologisk mangfold, konkludert med at det "ikke er sannsynlig at det finnes en selvreproduserende aurebestand i Stemmetjørna".

Dersom oppdemming av Stemmetjørn vanskeliggjør adkomst til å hente ut tømmer, vil Vindafjord kommune være positive til å etablere en bro over bekken mellom Stemmetjørn og Trolltjørn. Dette forutsetter imidlertid at en får på plass nødv. tillatelser og grunneieravtale(r).

Når det gjelder forholdet til turstien langs Stemmetjørn, er dette omtalt på side 15 i søknaden:

"Mindre deler av turvegen som går langs Stemmetjørn vil bli neddemt ved den omsøkte reguleringsøkningen. Vindafjord kommune vil sørge for å heve turvegen på disse strekningene."

6.0 Høringsuttalelse fra Bremnes Seashore AS (dok. 14)

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Konsekvensane for avrenningstilhøva og for vassuttaket til Trovåg Laks er lite omtala i rapporten.

Reduksjon av vassmengda er heller ikkje kvantifisert, og dette bør etter vår meining gjerast.

Det må presiserast at behovet for vatn i tørkeperiodar vil vera like stort for Trovåg Laks som for Skjold Vassverk.

Konklusjon

Bremnes Seashore, avdeling Trovåg kan ikkje akseptera dei føresetnadane som ligg i søknaden om vassuttak frå Trolltjørn til Skjold Vassverk. Bremnes Seashore vil tvert i mot krevja at avrenningstilhøva kring Trolltjørn vert sett tilbake slik det opprinneleg var når setjefiskanlegget vart etablert i 1985. Dette betyr at Trolltjørn med tilhøyrande nedslagsfeltet i sin heilhet vert ført til Malasetvatnet.»

Reduksjon av vannmengden fra Trolltjørn mot Malasetvatnet er ikke eksplisitt nevnt i søknaden, men ut fra tabell 1 side 8, kan en trekke ut følgende tall basert på beregninger for årene 1993 – 2003. Beregningen er utført av NVE, Seksjon for vannbalanse.

Reduksjon av vannmengden fra Trolltjørn mot Malasetvatnet ($m^3/år$)

1993	1994	1995	1997	1999	2000	2001	2002	2003
60 000	20 000	25 000	27 000	46 000	33 000	57 000	83 000	74 000

Basert på disse tallene, kan en anslå en gjennomsnittlig årlig reduksjon av tilførselen til Malasetvatnet fra Trolltjørn på i underkant av $50.000 m^3$.

Når det gjelder det prinsipielle rundt en overføring av vann fra Trolltjørn til Stemmetjørn, så inngikk Vindafjord kommune (Skjold vassverk) i 1972 en avtale med Tilsynet for Skjold prestegård om "bruksrett til vann fra Stemmetjørn og, hvis det senere blir nødvendig, om rett til å overføre vann fra Trolltjørn og del av Holmavatnet over i Stemmetjørnanlegget". Avtalen, som ble godkjent av Kirke og undervisningsdepartementet 25. juli 1972, er vedlagt dette dokumentet.

Trolltjørn har også siden midten av 70-tallet, sammen med Stemmetjørn og Holmavatnet, vært avsatt til drikkevannsformål i kommunen sine arealplaner.

Kanalen mellom Trolltjørn og Stemmetjørn ble etablert i 1990 av det daværende private Skjold Vassverk. Det er usikkert hvilke tidsperioder denne kanalen har vært åpen/lukket etter dette, men den har sannsynligvis vært holdt lukket i lengre perioder bl.a. fordi vannkvaliteten i Trolltjørn er vesentlig dårligere enn i Stemmetjørn.

Trolltjørn har på bakgrunn av dette vært oppfattet som, og delvis benyttet som en del av vannforsyningsgrunnlaget til Skjold vassverk i alle fall de siste 20 – 30 årene.

Vindafford kommune kjenner ikke til at det har vært situasjoner der drikkevannsuttaget har ført til problemer for Trovåg Laks.

Vindafford kommune er innstilt på å gå i dialog med Bremnes Seashore for evt. å kunne tilpasse et framtidig drikkevannsuttak fra Trolltjørn til oppdrettsanleggets behov. Dette vil bl.a. kunne innebære periodevis avstenging av overføringen til Stemmetjørn.

7.0 Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Rogaland (dok. 18)

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Ved eventuell konsesjon til vannuttak i Holmavatnet er det viktig at en har et reguleringsregime som er tilpasset storlomen sin bruk av Holmavatnet som ynglelokalitet. Storlomen er svært kresen ved valg av hekkelokalitet. Blant annet må hekkelokaliteten ligge i vannkanten, og det må ikke være for bratt slik at den kan ake seg inn. Ved en eventuell ytterligere regulering av Holmavatnet vil de minste holmene, som trolig er best egnet som hekkelokaliteter, gå tapt. En eventuell stabil høy vannføring (184,5 m.o.h.) vil derfor kun føre til at storlomen forkaster Holmavatnet som ynglelokalitet.

På bakgrunn av dette mener Fylkesmannen at en ikke bør gi tillatelse til ytterligere oppdemming av Holmavatnet.

Da storlomen er svært dårlig til beins er det også viktig at en eventuell konsesjon til vannuttak fra Holmavatnet tar høyde for dette. Blant annet er det viktig å sikre en mest mulig stabil vannføring i yngleperioden slik at avstanden fra reiret og ned til vannet ikke blir for stor. En må også unngå at reir blir neddemt i denne perioden.»

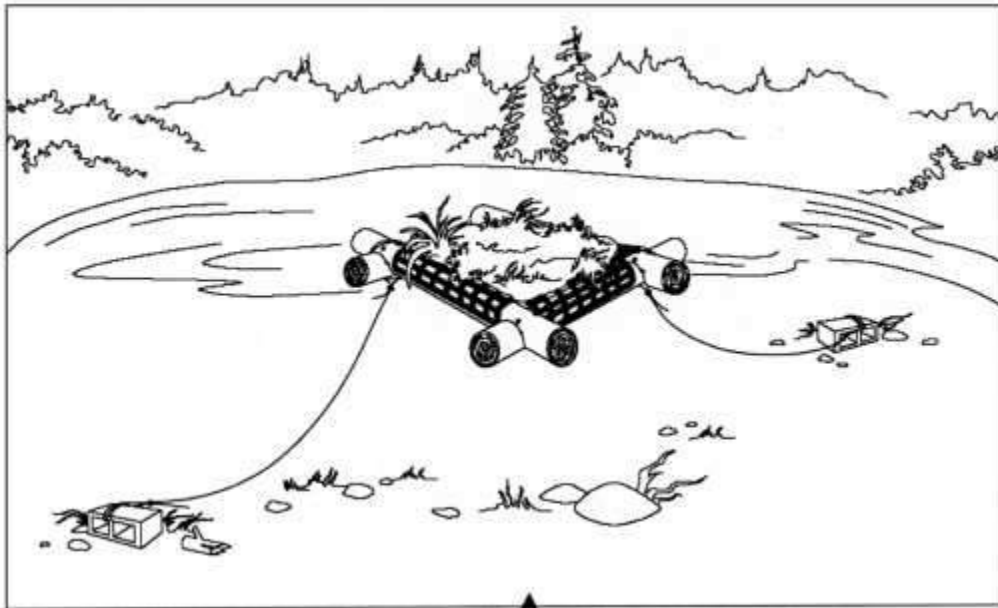
Forholdet rundt ynglelokaliteten for storlom er omtalt på side 14 i søknaden. Her står følgende:

«Som avbøtende tiltak i forhold til pkt. 1, er det i rapporten foreslått at det bør holdes "stabil vannstand i hekkeperioden, og gjennom hele reirperioden fra april-mai til 1. juli".

For den del av reguleringen som gjelder vannverket, vil dette normalt kunne oppfylles, men i kritiske tørkeperioder kan det bli nødvendig med nedtapping også i denne perioden for å opprettholde vannforsyningen.

I søknadsprosessen har det fra NVE blitt tipset om muligheten for å lage kunstige øyer som avbøtende tiltak for å sikre trygge hekkeplasser. Dette vil bli fulgt opp og vil bli vurdert i samråd med Rådgivende Biologer AS.»

Forslaget om etablering av kunstige øyer er tatt opp med Rådgivende Biologer AS, som er positive til ideen. Vindafford kommune vil arbeide videre med dette forslaget i samarbeid med Rådgivende Biologer. Mulig utforming er vist i etterfølgende figur.

DeSorbo, C. R., J. Fair, K. Taylor, W. Hanson, D. C. Evers, H. S Vogel, and J. H. Cooley Jr. 2008. Guidelines for constructing and deploying common loon nesting rafts. *Northeastern Naturalist* 15:75-86.

Utdrag fra høringsuttalelsen:

“I Holmavatn og på utløpsbekken finnes det ål. Ålen er oppført som kritisk truet på den norske rødlisten.

Det er også aure i Holmavatnet hvor gytingen er lokalisert til utløpsbekken, det er ingen selvreproduserende aurebestand i Stemmetjørn (jf. søknad). I følge konsekvensvurderingen vil avsperringen av utløpet i Holmavatnet få stor negativ virkning ved at det er sannsynlig at aurebestanden vil forsvinne fra innsjøen. Dersom det gis konsesjon til vannuttak fra Holmavatnet mener Fylkesmannen det må stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer opp og utvandringmuligheter for ål og aure. Det må videre legges til rette for naturlig reproduksjon av aure i vassdraget.»

Forholdet rundt aurebestanden er omtalt på side 21 i konsekvensvurderingen, som er utarbeidet av Rådgivende Biologer, og som er tatt inn som vedlegg til søknaden. Her står følgende:

Aurens viktigste gyteområde er i utløpet. Det bør tilrettelegges for at fisk kan vandre opp igjen i innsjøen fra utløpsbekken selv om det etableres dam i utløpet. Dette kan sannsynligvis best gjøres ved at det etableres en renne med naturlig substrat og lav helning ved dammen og ned i elven.

Et naturlig substrat i denne kunstige ”elven” vil gi små lommer med vann og varierende strøm, som gjør at selv små fisk kan vandre oppover. Rennens viktigste funksjon er at småfisk skal kunne vandre opp fra elven og inn i innsjøen. Det vil sannsynligvis være tilstrekkelig at det er vannføring i denne rennen ved overløp på dammen. En slik renne kan også benyttes av nedvandrende gytefisk og opp og nedvandrende ål.

I selve søknaden er det videre sagt at dette punktet bør være uproblematisk å oppfylle. Utformingen vil bli gjort i samråd med Rådgivende Biologer AS.

Utdrag fra høringsuttalelsen:

«Fylkesmannen savner vurderinger av eventuelle alternative løsninger som ikke innebærer en ytterligere oppdemming av Holmavatnet. I de hydrologiske beregningene som er vedlagt søknaden er det for eksempel lagt til grunn at tappingen fra Holmavatnet først starter når Stemmetjørn er tomt. Dersom en starter overføringen fra Holmavatnet på et tidligere tidspunkt vil en trolig kunne holde seg innenfor dagens reguleringshøyde. En har heller ikke vurdert konsekvensene av en eventuell mindre senking av Holmavatnet. For å sikre hekkende storlom er det uansett viktig at vannstanden holdes stabilt på dagens nivå i yngleperioden.»

Fylkesmannen bemerker at dersom en starter overføringen fra Holmavatnet før Stemmetjørn er tomt, vil en trolig kunne holde seg innenfor dagens reguleringshøyde.

Dersom en skulle holde seg innenfor dagens reguleringshøyde, betyr det i praksis at alt vannuttaket til Skjold vassverk vil skje innenfor Bjordal Kraft sine reguleringsgrenser og rettigheter til vannuttak.

Dette vil i praksis ikke være mulig, etter som Bjordal Kraft da ville være nødt til å regulere vannstanden i Holmavatnet hovedsakelig ut fra vannverkets interesser.

Selv om de hydrologiske beregningene forutsetter at tappingen fra Holmavatnet først starter når Stemmetjørn er tomt, er det på ingen måte gitt at reguleringen vil bli utført i.h.t. dette.

Det er også bemerket at en ikke har vurdert konsekvensene av en evt. mindre senking av Holmavatnet.

Dette er ikke riktig. Den omsøkte reguleringen av Holmavatnet er framkommet fra beregninger basert på antatt framtidig vannforbruk. En mindre regulering ville gi mindre vannuttak enn det Skjold vassverk har behov for i framtiden.»

Tilleggsopplysninger

Etter befarings- og deler av influensområdet 25.5.2011 ba NVE om tilleggsopplysninger i e-post av 26.5.2011. Vindafjord kommune ga slikt tilsvare i brev av 10.5.2013:

«...

- *Det må avklares hvorvidt det hekker storlom i Holmavatnet. Dersom det kun er smålom her, må dette sannsynliggjøres. Ifølge artsdatabanken er det storlom i vatnet.*

Representant fra Bjordal Kraft, som har hyppige driftsbesøk til Holmavatnet, har ikke registrert storlom i Holmavatnet. Saka er tatt opp med Rådgivende Biologer AS, som har laga konsekvensvurderinga i søknaden. Bakgrunnen er at det ikke er andre dokumenterte observasjonar av storlom enn den som er registrert i 1995 i Naturbasen. Dei har slike kommentar til dette:

"Det er ikke noe ytterligere informasjon om denne arten i Artskart eller Naturbasen. Og den foreligger der som en observasjon, registrert i 1995. Årstid er oppgitt som vår/sommer med Yngleområde som funksjon. Det er for øvrig riktig at de fleste hekkelokalitetene blir brukt relativt jevnlig, og det er dermed sannsynlig at denne ville vært observert etter 1995 om den brukte innsjøen. Men det forutsetter selvfølgelig at det er noen som er i området og har øyne for slikt. Ellers framstår jo innsjøen som relativt egnet som hekkelokalitet."

Som et supplement til utredningen fra Rådgivende Biologer AS, har COWI AS v/Karl Otto Mikkelsen gjort en vurdering av tiltakets innvirkning på naturmangfoldet (vedlegg). Det er her

gitt konkrete forslag til avbøtende tiltak som bør gi en vesentlig reduksjon i risikoen for skade på naturmangfold, og da særlig i forhold til en evt. storlombestand.

- *Nivået på overløpet i Stemmetjørn må nivelleres inn. Det må avklares om dette er den høyden det søkes om regulering til, og hvor langt ned vannet da søkes regulert.*

Overløpsnivået på dammen i Stemmetjørn er nivellert til + 166,4.

Omsøkte reguleringsnivå er som før: HRV: + 166,5 LRV: + 164,0.

- *Vi vil gjerne ha bilder av Stemmetjørn på lav vannstand.*

Vi har dessverre ingen bilde av Stemmetjørn ved låg vannstand. Dette bør heller ikke være viktig for søknaden då vannstand ikke skal senkast lengre ned enn slik LRV er i dag.

- *Det må redegjøres for situasjonen ved Trolltjørn og skisseres en løsning på overløpet herfra. Terskelen må ikke ligge lavere enn før ekstraordinær nedtapping forrige vinter, jf. vedtak av 18.02.2010, og den må sikres mot erosjon. I følge søknad av 16.02.2010 er dette nivået nivellert inn.*

Terskelen ut frå Trolltjørn, mot Stemmetjørn, er nylig nivellert til + 172,8. Terrenghøgd her, før den omtalte ekstraordinære nedtappinga, blei målt til + 172,89. Terskelen vil bli forsvarlig sikra mot erosjon.

- *For regulering av Holmavatnet ber vi om at kommunen og grunneiere søker å få til en avtale der kommunen tar på seg reguleringsansvaret med tanke på oppfølging fra NVE. En eventuell konsesjon til kommunen for regulering med 1,5 m som omsøkt, vil ikke føre til at grunneierne blir fratatt sine private rettigheter. Kommunens forslag til manøvrering av magasinene legges ved. Eventuell rekkefølge på tapping kan fremgå, eksempelvis først Stemmetjørn, deretter Holmavatnet, hvis dette anses fornuftig.*

Vindafjord kommune finn det lite naturleg og lite hensiktsmessig at kommunen skal ta på seg reguleringsansvaret for den totale reguleringa av Holmavatnet. Bakgrunnen for dette er at kommunen sin regulering/tapping vil vere avgrensa til nokre få konsentrerte periodar i året. Enkelte år kan tapping frå Holmavatnet vere unødvendige. Bjordal Kraft, som har rettar til 75 cm av reguleringa, vil derimot foreta tilnærma daglig tapping med tilhørande reguleringsvurderingar så lenge vannstand ligger over deira LRV (+ 183,75). Vi kan ikkje forstå anna enn at det må vere rett at Bjordal Kraft tar ansvar for regulering/manøvrering. Vi vil helst tru at dette allereie ligg inne i deira eksisterande. tillating. Det vil sjølvstøtt vere Vindafjord kommune sitt ansvar å syte for at vassverket ikkje regulerer Holmavatnet lengre ned enn til LRV (+ 183,0) utan at det ev. blir søkt om dispensasjon for dette.»

I brev av 19.5.2014 til Vindafjord kommune ba NVE om at kommunen måtte avklare hvem som ev. skulle stå som ansvarlig for en konsesjon med regulering av Holmavatnet med 1,5 meter. NVE fikk slikt svar i brev av 9.4.2015:

«Viser til tidlegare innsendt søknad om uttak av vatn frå Holmavatn m.m., samt til NVE sine brev datert 24.04.-13 og 19.05.-14, og til kommunen sitt brev datert 10.05.-13.

Kommunen har nå inngått avtale med Bjordal Kraft om overføring av vatn frå Holmavatn til Stemmetjørn, jf. vedlegg.

Avtalen inneber m.a. at kommunen demmer opp vatnet til kote 184,5. Bjordal Kraft disponerer dei øvre 0,75 m og kommunen dei nedre. Begge partar kan nytta av kvarandre sine deler dersom forholda tilseier dette.

Avtalen gir kommunen ansvaret for minstevassføringa og tilgang til den overvåkinga Bjordal Kraft har i dag.

Slik ein forstår det, er det denne avtalen som har mangla før ev. konsesjon kan gjevast.

For kommunen har det teke tid å få fram ein avtale med Bjordal Kraft. Ein håper nå at avtalen tilfredsstiller dei krav NVE måtte ha til denne.

Ber då med dette om vidare handsaming av kommunen sin søknad.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Skjold vannverk har et gjennomsnittlig vannbehov på 21 l/s, tilsvarende 0,7 mill. m³ årlig. Nedbørfeltet til Stemmetjørn er på 0,4 km² med en middelvannføring på 25 l/s og et årlig tilsig på 0,8 mill. m³. Stemmetjørn kan i dag reguleres med 2 meter, 1 meter heving og 1 meter senkning. Dette magasinet rommer ca. 0,33 mill. m³. En økning i reguleringshøyden på 0,5 meter vil gi en magasinkapasitet på 0,42 mill. m³. Det er ikke krav om minstevannføring i Stemmetjørnbekken i dag. Deler av avrenningen fra Trolltjørn er overført til Stemmetjørn. I søknaden anslås det at ca. halvparten av avrenningen går mot Stemmetjørn. Nedbørfeltet til Trolltjørn er på ca. 0,3 km² med en middelvannføring på 19 l/s og et årlig tilsig på 0,6 mill. m³. Holmavatnet har et nedbørfelt på 1,6 km² med en middelvannføring på 110 l/s og et årlig tilsig på 3,4 mill. m³. Det er søkt om en økt regulering av Holmavatn med 0,75 meter tilsvarende et magasinivolum på 0,15 mill. m³. Total regulering av Holmavatnet blir da på 1,5 meter med et magasinivolum på 0,31 mill. m³. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 15 l/s hele året fra Holmavatn. Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring fra Stemmetjørn, det har heller ikke vært krav om dette siden vannverket ble bygget på 1970-tallet. Det er kun ved vannføringer over middelvannføring når magasinet er fullt at det vil gå minstevannføring i Stemmetjørnsbekken.

Der spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, inkl. Lavvannskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt. Med et vannuttak på 21 l/s (0,7 mill. m³) i snitt og årlig tilsig på gjennomsnittlig 0,8 mill. m³ og magasinkapasitet på 0,33 mill. m³, vil Skjold vannverk i perioder ha for lite vann. Overføring av vann fra Trolltjørn vil bidra med ca. 0,3 mill. m³/år, mest i flomperioder, som vil gå til overløp når Stemmetjørn er oppfylt. Et magasin i Holmavatn med 0,15 mill. m³ og en økning i reguleringshøyden i Stemmetjørn med 0,5 meter vil gi et totalt magasinivolum på 0,57 mill. m³, tilsvarende 314 døgn forbruk for vannverket. Dersom overføringen fra Trolltjørn opprettholdes vil behovet for regulering av Holmavatnet reduseres betraktelig. NVE mener at det omsøkte vannuttaket vil frata vassdraget det meste av dets naturlige vannføringsdynamikk nedstrøms Stemmetjørn, mens en del av dynamikken vil være bevart ved utløpet fra Trolltjørn, men vannføringen her vil bli halvert i forhold til naturlig avrenning. Fra Holmavatn er det planlagt slipp av en minstevannføring på 15 l/s hele året. Dette er tilstrekkelig til at utløpsbekken ikke går tørr. Nedbørfeltet til Holmavatnet utgjør ca. 1/3 av nedbørfeltet til Svendsbølva ved utløpet i sjøen, mens nedbørfeltet til Trolltjørn utgjør 7 % av nedbørfeltet til Trovågselva ved utløpet i fjorden.

Naturmangfold og forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens

relevante paragrafer. I NVEs vurdering av denne søknaden legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Klimaet i området har et tydelig oseanisk preg med relativt milde vintre og moderat varme somre. Dette er i stor grad styrende for vegetasjon og dyreliv. Influensområdet ligger i sørboreal vegetasjonssone dominert av lyngheier og arter med krav til høy luftfuktighet. Furuskog er dominerende langs Holmavatnet og Stemmetjørn. Ved nordenden av Holmavatnet er det et parti med lavurtskog. Rundt Stemmetjørn er vegetasjonen påvirket av regulering. Berggrunnen i området er variert. Nord, øst og sør for Holmavatnet er det dioritt, metasandstein og kvartsdioritt som dominerer, mens det på vestsiden av Holmavatnet og forbi Trolltjørn og ned til Stemmetjørn går et fyllittbelte. Stemmetjørn ligger i overgangssonen mellom metasandstein/skifer, fyllitt/glimmerskifer og kvartsdioritt/tonalitt/trondhemitt. Sandstein og kvartsdioritt er relativt sure bergarter som avgir lite næringsstoffer. Ellers består influensområdet for det meste av et tynt morenedekke i dalbunnene, mens resten består av bart fjell med stedvis tynt løsmassedekke.

Søk i Naturbase og Artskart 23.7.2015 viser at det ved utløpet av Svendsbøelva i fjorden er registrert naturtypen brakkvannsdelta med verdi viktig (B-verdi). Naturtypen er sårbar for fysiske inngrep i området, regulering og fraføring av vann fra Holmavatnet antas å ikke ha noen innvirkning på naturtypen. Nederst langs Svendsbøelva er det registrert naturtypen rik sumpskog verdsatt til viktig (B-verdi). Verdien er mest knyttet til skogen, men bekken sørger for et fuktig lokalklima og høy grunnvannstand. Det er her gjort funn av kystkorallav (NT) og hovudskoddelav (VU) i området. Endring av vannføring og tørrlegging bør unngås for å ivareta naturtypen. Nedbørfeltet til Holmavatnet utgjør ca. 1/3 av nedbørfeltet til Svendsbøelva ved utløpet i fjorden og er derfor en bidragsyter til vannføringen i Svendsbøelva. Det er mange innsjøer i feltet til Svendsbøelva, effektiv sjøprosent er på over 15 %, og den høye innsjøandelen i feltet vil bidra til en jevn vannføring i elva. Reguleringen av Holmavatnet med 75 centimeter er gammel, men økning i reguleringshøyden og fraføringen av vann fra nedbørfeltet i perioder, vil gi mindre vannføring i elva. NVE mener at det er såpass stor restvannføring at dette vil være tilstrekkelig til å ivareta høy vannstand i sumpskogen og at naturtypen derfor ikke påvirkes i nevneverdig grad.

I Holmavatnet er det registrert hekkende storlom (NT). Fylkesmannen viser til at storlom benytter de små holmene i Holmavatnet til hekking og at disse vil bli oversvømt ved en økning i reguleringshøyden. Holmavatnet har vært regulert også tidligere, men NVE er enig i Fylkesmannen i at storlom kan bli negativt påvirket av en økning i reguleringshøyden fordi holmene i vannet blir neddemt. I søknaden er det foreslått som avbøtende tiltak å holde stabil vannstand i hekkeperioden for storlom, fra april-mai til 1. juli. Vindafjord kommune sier at dette normalt vil kunne overholdes for den del av reguleringen som tilhører vannverket, men i kritiske tørkeperioder kan det bli nødvendig med tapping fra Holmavatnet også i denne perioden for å opprettholde vannforsyningen. Vindafjord kommune vil vurdere å opprette hekkeflåter som avbøtende tiltak i forhold til storlom. NVE mener at hekkeflåter kan være et gunstig avbøtende tiltak for storlom i vann som reguleres, og hvor det kan bli behov for tapping av vann i tørre perioder, sammenfallende med hekkesesongen. Dette er tiltak som NVE kan sette vilkår om, eller det kan følges opp gjennom vilkår der Miljødirektoratet gis myndighet hvis det blir gitt konsesjon til reguleringen. Hekkeflåter må i så fall plasseres og utformes slik at de er egnet til formålet.

Det er i Artskart registrert ørret i Holmavatnet, Trolltjørn og Stemmetjørn. I Malasetvatnet er det registrert ål (CR), og storlom (NT). Det er ørret og røye i vannet. Ål finnes også i Holmavatnet ifølge søknaden. I følge søknaden vil tiltak i utløpsbekken til Holmavatnet gå ut over reproduksjonen av ørretbestanden i vannet dersom det ikke tilrettelegges for fiskeoppgang. Fylkesmannen mener at det

bør gjøres tilpasninger i dammen slik at ørret og ål kan passere dammen. Vindafjord kommune viser til side 14 i søknaden der det står at avbøtende tiltak i forhold til ørret og ål i Holmavatnet vil være å lage en renne med naturlig substrat og lav helning ved dammen og ned i elven. NVE mener at det er viktig å opprettholde gyte- og oppvekstarealet i utløpet av Holmavatnbekken og sikre muligheten for ål å vandre opp i Holmavatnet. Bygging av fiskerenne i dammen er et avbøtende tiltak NVE kan pålegge som krav til utforming av dammen dersom det gis en konsesjon.

Ved utløpet av Stemmetjørnsbekken i Skjoldafjorden er det avsatt en naturtype «*Andre viktige forekomster*» på Vikaneset. Denne har et areal på 227 daa og er verdisatt til lokalt viktig (C-verdi), men er ikke nærmere beskrevet i det tilhørende faktaarket. Fylkesmannen har ikke nevnt denne i sin uttalelse, og NVE antar at naturtypen ikke blir direkte påvirket av tiltaket.

En eventuell konsesjon til tiltaket vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt avbøtende tiltak. Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 23.7.2015. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt. NVE har også sett påvirkningen fra tiltaket i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Påvirkningen er vurdert å være liten, gitt avbøtende tiltak for fisk og storlom. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Brukerinteresser

Holmavatnet brukes i dag som reguleringsmagasin for et konsesjonsfritt kraftverk og som drikkevannskilde for Bjordal Kurs & Fritid DA. Fra Svendsbøelva har Trovåg Laks AS en konsesjon til å ta ut 330 l/s vann for overføring til Malasetvatnet når vannføringen i Svendsbøelva er større enn 660 l/s. Avløpet fra Trolltjørn renner normalt mot Malasetvatnet der Trovåg Laks AS har konsesjon til 2,62 meter regulering og uttak av vann til settefiskanlegget iht. produksjon. Det går tursti rundt Stemmetjørn som benyttes blant annet i forbindelse med sanking av ved. Denne vil bli delvis oversvømt ved økt reguleringshøyde på Stemmetjørn. Det selges fiskekort for alle tre vannene.

Fiske

Leif Eikeland opplyser at det blir solgt fiskekort til alle tre vannene og mener at et avbøtende tiltak i forhold til fiske vil være årlig utsetting av fisk. Vindafjord kommune viser til side 14 i søknaden der det står at avbøtende tiltak i forhold til ørret i Holmavatnet vil være å lage en renne med naturlig substrat og lav helning ved dammen og ned i elven. Det er ikke foreslått tiltak i Stemmetjørn, da det

ifølge søknaden ikke er sannsynlig at det finnes en selvreproduserende ørretbestand i vannet. NVE mener at det er tilstrekkelig som avbøtende tiltak i forhold til fiske å sørge for at gyte- og oppvekstområdene i Holmavatn ikke reduseres nevneverdig.

Regulering

Leif Eikeland opplyser at det går tursti rundt Stemmetjørn som blant annet brukes ved sinking av ved. Olav Skjold er grunneier til Holmavatnet og mener at reguleringen av Holmavatnet ikke bør økes og at eksisterende regulering må fordeles mellom drikkevanns- og kraftverksformål ut fra en prioritering. Andor Nagell Bjordal mener at røret inn i Holmavatnet kan virke som en hevert og er derfor redd for at Skjold vannverk kan tappe ned Holmavatnet så mye at det ikke er mulig å opprettholde den pålagte minstevannføringen til Holmavatnbekken. Kommunen er positive til å etablere bro over bekken mellom Trolltjørn og Stemmetjørn under forutsetning av at det blir gitt tillatelse til dette fra grunneier. Turveien langs Stemmetjørn vil bli neddemt på deler av strekningen ved en økt regulering. Dette er omtalt i søknaden, og kommunen vil sørge for å heve turveien på disse strekningene. NVE vil sette vilkår om istandsetting av områder som blir påvirket av reguleringene dersom det blir gitt konsesjon til disse. Vindafjord kommune sier at en hevertvirkning på inntaksledningen er nødvendig for at det skal kunne overføres tilstrekkelig vann når vannstanden nærmer seg laveste regulerte vannstand. Holmavatnet skal ikke tappes under laveste regulerte vannstand og Bjordal II kraftverk sin sikring av minstevannføringen med hull gjennom demningen vil være tilstrekkelig for å sikre minstevannføringen. Dersom det oppstår en ekstraordinær situasjon som vil gi økt vannbehov på bekostning av vannstanden i Holmavatnet, vil de søke NVE i forkant og sørge for pumping av minstevannføring over dammen. De foreslår å legge inn en varslingsanordning i det automatiske overvåkningssystemet for vannstanden i Holmavatnet for å unngå situasjoner med ureglementert nedtapping. Det er krav om internkontrollsystem etter vassdragslovgivningen for tiltak som har konsesjon etter vannressursloven. Rutiner for sikring av at vilkår i konsesjonen blir opprettholdt hører inn under krav i «Forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen».

Trovåg laks

Trovåg Laks AS er opptatt av at tilgangen på vann til settefiskanlegget ikke må begrenses, og da særlig i tørre perioder da det kan være lite vann tilgjengelig. De krever at avrenningsforholdene ved Trolltjørn tilbakeføres til opprinnelig situasjon. Vindafjord kommune hevder å ha de privatrettslige tillatelsene til å benytte Stemmetjørn, Trolltjørn og Holmavatnet som drikkevannskilder gjennom en avtale med *Tilsynet for Skjold prestegård* fra 1972 om «Bruksrett til vann fra Stemmetjørn og, hvis det senere blir nødvendig, om rett til å overføre vann fra Trolltjørn og del av Holmavatnet over i Stemmetjørnanlegget». De tre vannene har vært avsatt til drikkevannsformål i kommuneplanens arealdel siden midten av 1970-tallet. Kommunen hevder at kanalen mellom Trolltjørn og Stemmetjørn har vært mer eller mindre i bruk siden 1990. Kommunen er villig til å gå i samtale med Bremnes Seashore AS og om mulig inngå en avtale om disponering av avrenningen fra Trolltjørn i fremtiden. NVE mener at retten til vannet blir regulert av privatrettslige forhold. NVE ser kun på om tiltakene kan gjennomføres ut fra hensynet til allmenne interesser, og ev. på hvilke vilkår.

Kulturminner

Rogaland fylkeskommune mener at det er potensiale for funn av kulturminner i området og minner om undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9. Vindafjord kommune sier at de vil ta kontakt med kulturseksjonen hos fylkeskommunen i god tid før gjennomføring av tiltakene. NVE vil stille krav om

at forholdet til kulturminner avklares med fylkeskommunen før detaljerte planer for tiltaket godkjennes, dersom det blir gitt konsesjon til tiltaket.

Flom

Olav Skjold mener at overføringen av vann fra Trolltjørn må kunne reguleres slik at den ikke bidrar til økte flomvannføringer i vassdraget nedstrøms Stemmetjørn. Vindafjord kommune viser til at beredskapen i forhold til flom er bedre enn tidligere, ved at det er lagt ned et rør med stengeventil mellom Trolltjørn og Stemmetjørn. Dette gjør at kommunen raskt kan stenge overføringen fra Trolltjørn til Stemmetjørn dersom det oppstår fare for flom i Stemmetjørbekken. NVE mener at dette er forhold som bør tas med i et internkontrollsystem for driften av anlegget dersom det blir gitt konsesjon og at det kan bli tilstrekkelig regulert gjennom dette.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Mattilsynet påpeker at Bjordal Kurs & Fritid DA har sin vannforsyning fra Holmavatnet. I Vindafjord kommune sin kommentar til uttalelsene sier de at laveste regulerte vannstand ikke blir berørt av tiltaket, og at vannforsyningen til Bjordal Kurs & Fritid DA derfor ikke blir berørt. NVE mener at det ved økt regulering i en periode kan bli mer næringsstoffer i vannet, men det er forbigående. Det er viktig å rydde reguleringssonen for busker og trær for å unngå langvarig påvirkning før reguleringen økes.

Samfunnsmessige fordeler

Tilstrekkelig drikkevann av tilfredsstillende kvalitet er en allmenn interesse av høy prioritet.

Oppsummering

Økt regulering av Stemmetjørn vil kunne påvirke ferdsel rundt vannet. Vindafjord kommune har sagt at de vil tilrettelegge for fortsatt ferdsel rundt vannet, og NVE mener at det er tilstrekkelig som avbøtende tiltak for økt regulering av Stemmetjørn. For overføring av vann fra Trolltjørn mot Stemmetjørn, er det en praksis som har foregått over tid, og NVE mener at dette tiltaket er fornuftig for å øke tilstrømningen til vannverket, gitt at det holdes kontroll med overløpet ved flomtilstander i Stemmetjørbekken. Ytterligere regulering av Holmavatn kan påvirke ål, ørret og storlom. Kommunen har foreslått tilpasninger ved dammen og hekkeflåter som avbøtende tiltak, og NVE er enig i at dette vil medføre liten påvirkning på disse artene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av de omsøkte tiltakene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Vindafjord kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til økt regulering av Stemmetjørn, overføring av vann fra Trolltjørn og regulering og overføring av vann fra Holmavatnet.

Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Magasin	Reguleringsgrenser		Reguleringshøyde m	Naturlig vannstand
	Øvre kote	Nedre kote		
Stemmetjørn	166,50	164,00	2,50	165,00
Holmavatnet	184,50	183,0	1,50	183,00

Fast overløpsterskel for Trolltjørn mot Stemmetjørn skal være 20 cm høyere enn overløpsterskelen mot Malasetvatnet, henholdsvis kote 172,50 og 172,30.

Følgende data for hydrologi er hentet fra Lavvannskart og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

		Stemmetjørn	Trolltjørn	Holmavatnet
Middelvannføring	l/s	25	19	110
Alminnelig lavvannføring	l/s	2	2	11
Midlere vannuttak	l/s	21	-	-
Normalt årlig tilsig	mill. m ³	0,8	0,6	3,4
Midlere årlig vannuttak	mill. m ³	0,7	-	0,15

Det er forslått slipp av minstevannføring på 15 l/s fra Holmavatnet. Det er ikke kommet inn forslag om andre minstevannføringer enn det det er søkt om. NVE mener at slipp av minstevannføring på 15 l/s til

bekken fra Holmavatnet er tilstrekkelig for å ivareta biologisk mangfold på strekningen. For Trolltjørn ser ikke NVE noe behov for å fastsette minstevannføring, da overløpet til bekken ligger lavere enn terskelen mot Stemmetjørn. Bekken ut fra Stemmetjørn har vært periodevis tørrlagt siden vannverket startet opp på 1970-tallet. Nedbørfeltet til Stemmetjørn er svært lite, og alminnelig lavvannføring er beregnet til 2 l/s. NVE mener at naturtilstanden tildels har tilpasset seg fraføringen av vann fra bekken, og at det ikke vil bli større endringer på denne situasjonen med den økte reguleringshøyden. For å kunne slippe minstevannføring må det gjøres inngrep i dammen og utløpsbekken, da Stemmetjørn er et senkningsmagasin, og det kan bli behov for mer overføring av vann fra de andre vassdragene. Som en avveining mellom tilgangen på vann til Skjold vannverk og inngrep knyttet til ytterligere regulering, mener NVE at det ikke skal settes krav om minstevannføring fra Stemmetjørn.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 15 l/s hele året fra Holmavatnet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring på alle steder med pålegg om minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anleggene er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, og magasinet er på laveste tillatte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi. Dersom det skulle oppstå en konflikt mellom å få fylt opp magasinet og samtidig overholde minstevannføringskravet, skal minstevannføringen prioriteres. Det skal i slike situasjoner ikke tas ut vann til kraftverket eller vannforsyning.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Tønsberg og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Avbøtende tiltak	Det skal ved dammen gjøres tilpasninger slik at ål og fisk kan vandre mellom bekken nedstrøms Holmavatnet og vannet. Veier og stier rundt Stemmetjørn som ikke lenger blir farbare ved økt regulering skal utbedres. Det skal etableres egnede hekkeflåter for storlom i Holmavatnet i tilknytning til Bjordalsholmen. Vannforbruk i Bjordal II kraftverk må måles på lik linje med vannforbruket til Skjold vannverk. Dette for å kunne måle at vannforbruket til Bjordal II kraftverk ikke overstiger den mengde vann kommunen har benyttet til drikkevann når vannstanden i Holmavatnet er under kote 183,75.
------------------	--

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret.

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Øvrige forhold

Det foreligger en privatrettslig avtale mellom Vindafjord kommune og Bjordal Kraft om disponeringen av magasinet i Holmavatnet, eierskap til dammen og oppfølging av reguleringen. Kommunens overføring av vann fra Holmavatnet til Stemmetjørn skal ifølge avtalen måles. Avtalen kan åpne opp for at Bjordal Kraft kan produsere på vann magasinert til Skjold vannverk når vannstanden i Holmavatnet er mer enn 30 cm over LRV. NVE er av den formening at dette kan gi en økt bruk av reguleringen og mener at Bjordal Kraft ikke kan produsere på mer vann under kote 183,75 enn det Vindafjord kommune har overført til Stemmetjørn. Dette er det stilt vilkår om i konsesjonen.

Leif Eikeland nevner i sin uttalelse at det foreligger planer om utnytting av fallet mellom Stemmetjørn og Skjold vannverk i et kraftverk. Bruk av vannet til dette formålet er tiltak som bør vurderes etter vannressursloven.

Olav Skjold opplyser at flere av de omsøkte tiltakene er iverksatt og krever at tiltakene blir avklart med de private interessene i området. Han mener at kommunen ikke har avklart alle de privatrettslige forholdene rundt reguleringene og drikkevannsuttakinget. Vindafjord kommune sier at de vil avvente utfallet av NVEs konsesjonsbehandling før de avklarer de privatrettslige forholdene. NVE viser til at de privatrettslige forholdene må være avklart før en konsesjon kan tas i bruk. Stemmetjørn er benyttet til vannforsyning i lenger tid, det foreligger ikke noen tillatelse til tiltaket etter vannressursloven, som først trådte i kraft 1.1.2001, men dette er vanlig for eldre vannverk.

Kart

Vedl. 6

Vedtak klassifisering av dam Holmavatn (2015)

Vindafjord kommune
Rådhuset
5580 ØLEN

Vår dato: 28.10.2015
Vår ref.: 201506051-2
Arkiv: 432
Deres dato: 20.10.2015
Deres ref.:

Saksbehandler:
Karen Marie Straume

Dam Holmavatn ved Skjold vassverk i Vindafjord kommune. Klassifisering – vedtak.

Vi viser til e-post fra Tor Gunnar Skar datert 20.10.2015, med vedlagt skjema og dokumentasjon for klassifisering av planlagt reguleringsdam ved Holmavatn til Skjold vassverk. Fra før ligger det en liten betongdam i utløpet av Holmavatn, nå planlegges å bygge en liten fyllingsdam på hver side av den eksisterende med formål regulering og vannuttak. Fyllingsdammen får en maksimal høyde på 1,0 meter og et oppdemt volum på 100.000 m³. Dammen er foreslått satt i konsekvensklasse 0.

Utbyggingen er gitt konsesjon etter lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, jf. brev fra NVE datert 31.8.2015.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften) § 4-1 plasseres dam Holmavatn ved Skjold vassverk i konsekvensklasse 0.

Begrunnelse

Saken er vurdert etter § 4-2 i damsikkerhetsforskriften og er basert på mottatt dokumentasjon.

Planlagt dam ved Holmavatn vil demme opp et magasin med relativt beskjedent vannvolum og teoretisk beregnet bruddvannføring ligger i området 4-7 m³/s. Et dambrudd vil kun forårsake noe erosjon langs elva mellom Holmavatnet og Bjordalsvatnet, men terrenget rett nedstrøms dammen er flatt og en bruddvannføring vil dempes raskt. I Bjordalsvatnet vil bruddvannføringen dempes ytterligere og det antas at vannføringen ikke vil føre til nevneverdige skader på infrastruktur, eiendom eller miljø videre ned langs Svendsbøelva. Vi finner derfor ikke grunnlag for annen konsekvensklasse enn 0.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Bestemmelser for vassdragsanlegg i konsekvensklasse 0

Vi gjør oppmerksom på at forvalteransvar, aktsomhetsplikt, vedlikeholdsplikt og erstatningsansvar etter vannressursloven §§ 5, 37 og 47 gjelder for *alle* vassdragsanlegg, uavhengig av klassifisering. For vassdragsanlegg i konsekvensklasse 0 gjelder i tillegg damsikkerhetsforskriften kapittel 1, § 2-2 første ledd første punktum og andre ledd bokstav a), kapittel 4 (klassifisering), § 7-6 (sikringstiltak av hensyn til allmennheten), § 7-11 (melding om ulykke og uønsket hendelse), kapittel 8, kapittel 9 og kapittel 10.

Anlegget og området rundt må sikres mht. allmennhetens bruk og ferdsel både i bygge- og driftsfasen, jf. vannressursloven § 5 og damsikkerhetsforskriften § 7-6.

Anleggseier er ansvarlig for at anlegget til enhver tid er riktig klassifisert. Dersom det skjer endringer som kan forandre anleggets konsekvensklasse må anleggseier søke omklassifisering i samsvar med damsikkerhetsforskriften kapittel 4.

Anleggseier er ansvarlig for å melde fra til NVE om ulykke ved vassdragsanlegg så fort som mulig etter at ulykken har skjedd, jf. damsikkerhetsforskriften § 7-11. Med ulykke menes en uønsket eller utilsiktet plutselig situasjon som har skadelige følger. Eksempler på ulykke er: dambrudd, rørbrudd eller personulykke ved vassdragsanlegg.

For anlegg med konsesjon etter vannressursloven gjelder også forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag).

Videre saksbehandling – krav til tekniske planer

Det som anføres her om behandling av **tekniske planer** medfører en viss lempning i forhold til det som fremgår av NVEs veileder 8/2012 (Planlegging og bygging) kapittel 2.2.3.

For vassdragsanlegg plassert i konsekvensklasse 0 gjelder ikke damsikkerhetsforskriften kapittel 5 (Tekniske planer og krav). Men i henhold til konsesjonsvilkåret om godkjenning av planer skal anleggene utføres solid og minst mulig skjemmende, og arbeidet med anleggene kan ikke settes i gang før detaljerte planer med nødvendige opplysninger er godkjent av NVE. For vassdragsanlegg i konsekvensklasse 0 er det tilstrekkelig å sende inn **planer for landskap og miljø** før byggestart. For at NVEs behandling ikke skal forsinke fremdriften i prosjektet må planene være NVE i hende senest 3 måneder før planlagt byggestart.

For anlegg i konsekvensklasse 0 er det ikke nødvendig med godkjenning av **tekniske planer** før byggestart, men det skal sendes en sluttrapport til NVE senest 6 måneder etter at anlegget er ferdig bygget. Sluttrapporten skal inneholde

- Opplysninger om hvem som har prosjektert dam og vannvei, og hvilke godkjenninger vedkommende har
- Kart i passende målestokk med oversikt over hele anlegget med inntak, vannvei og kraftstasjon
- Målsatte tegninger av dam (grunnriss, oppriss/profiler og tverrsnitt) og lengdeprofil av trykkrør med angivelse av rørmateriale og kvalitet, dimensjoner og eventuelle leggedybder. Dersom hele eller deler av vannveien utføres som tunnel/sjakt angis dette på lengdeprofil, med dimensjoner
- Dimensjonerende flomvannføring og flomvannstand

Tekniske planer bør utføres av NVE-godkjent fagansvarlig i fagområde I, II eller III, jf. damsikkerhetsforskriften §§ 3-5 og 3-7. Alternativt kan man bruke ansvarlig prosjekterende med sentral godkjenning etter reglene i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) FOR 2010-03-26 nr. 488 kapittel 9 (Godkjenning av foretak). Prosjekterende som ikke har nevnte godkjenninger må dokumentere at vedkommende er kvalifisert. Dammer skal minst dimensjoneres for 200-års flom. Betong- og murdammer dimensjoneres for istrykk, der dette kan oppstå.

Dam Holmavatn er plassert i konsekvensklasse 0, og er formelt ikke underlagt de tekniske bestemmelsene i damsikkerhetsforskriften. Det vil likevel være i tiltakshavers egen interesse å bygge anlegget slik at brudd ikke oppstår.

NVE har utarbeidet en rekke retningslinjer/veiledere som gjelder prosjektering og bygging av småkraftverk/vassdragsanlegg og som anbefales brukt så langt de passer. Vi viser til NVE-veileder 2/2006 Små dammer i forbindelse med prosjektering av inntaksdammen, og vi viser også til NVE-veileder 1/2006 Inntakshåndboken og veileder 8/2012 Planlegging og bygging.

Regelverk og retningslinjer/veiledere finnes på www.nve.no, se menypunktene *Sikkerhet, tilsyn og beredskap* → *Damsikkerheit* → *Regelverk*, og *Konsesjoner* → *Vannkraft* → *Små kraftverk*.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Lars Grøttå
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

TOR GUNNAR SKAAR

Vedl. 7

Uttalelse fra Trovåg Laks

From: TOR GUNNAR SKAAR <togska@online.no>
Sent: 6. oktober 2017 12:56
To: Odd Ivar Bjordal Pedersen
Subject: Fwd: SV: Skjold vassverk-Holmavatn

----- Opprinnelig melding -----

Emne:SV: Skjold vassverk-Holmavatn
Dato:06.10.2017 11:49
Fra:Oyvind Haraldseid <oyvindh@seashore.no>
Til:TOR GUNNAR SKAAR <togska@online.no>
Kopi til:Oyvind Haraldseid <oyvindh@seashore.no>

Heisann !

Holmavtnet og nedslagsfeltet til Holmavatnet er ein liten del av det totale nedslagsfeltet til Bjordalsvassdraget eller Svendsbøevassdraget. Det betyr derfor lite for oss om Skjold Vassverk får disponera vassmengdene i Holmavtnet , og har difor ikkje innvendingar mot dette tiltaket .

Øyvind Haraldseid

Driftsleiar

Bremnes Seashore A/S

Avd:Trovåg

Trovågsveien 28

5568 Vikebygd

Oyvindh@seashore.no

Tlf:90772220

Fra: TOR GUNNAR SKAAR [<mailto:togska@online.no>]
Sendt: fredag 6. oktober 2017 08.55
Til: Oyvind Haraldseid <oyvindh@seashore.no>
Emne: Skjold vassverk-Holmavatn

Som vi snakket om på tlf. så har Vindafjord kommune kjøpt den fallretten som låg til Bjordal gard og som Bjordal Kraft 2 nytta. Kommunen sine planer er å nytta Holmavatn saman med Stemmetjørn som framtidig drikkevannskilde for Skjold vassverk. Dette vil medføre at Vindafjord kommune må søke NVE om tillatelse til et vannuttak på ca 3700 m³/d.

Siden Trovåg Laks har konsesjon til å overføre 330 l/s fra Svendsbøelva, hadde det vært fint om vi kunne få ein bekreftelse på at Trovåg Laks ikkje vil motsette seg det planlagte vannuttaket til Skjold vassverk. En slik bekreftelse vil lette den videre saksbehandlingen overfor NVE.

mvh

Tor Gunnar Skaar